

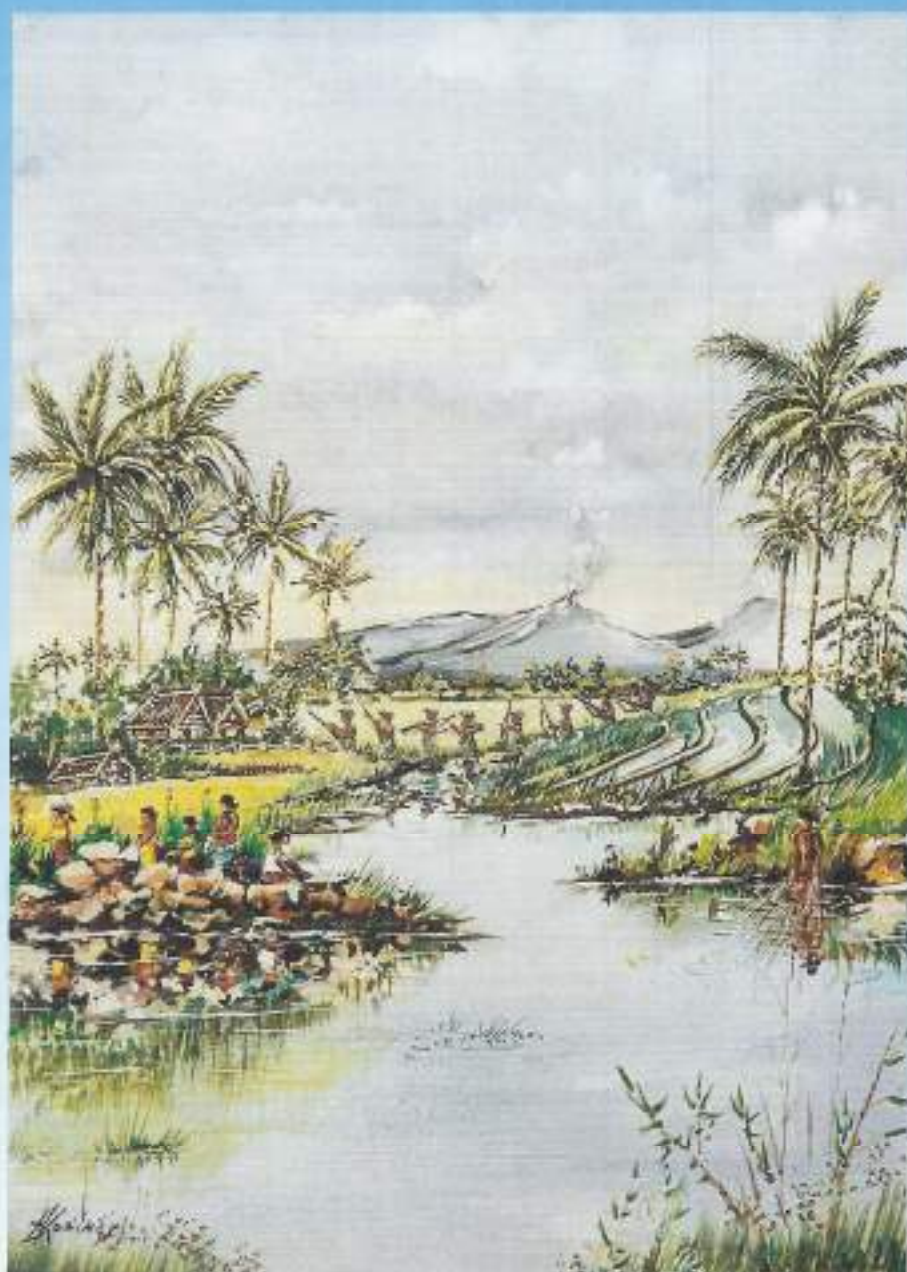
SOBAT

16e jaargang nr. 5 - oktober 2001

nummer 79

VOMI

VERENIGING
OUD MILITAIREN
Indië- en Nieuw-Guineagangers

Om aan de veelvuldige vraag naar foto-prentbriefkaarten van het Nationaal Indië-monument 1945-1962 in Roermond te kunnen voldoen heeft de stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 nu sets met vier verschillende prentbriefkaarten laten maken.

De kosten per set van vier foto's bedragen f 5,- eventueel bij toezending per post vermeerderd met f 1,60 aan porto. De prentbriefkaarten kunnen worden besteld bij het secretariaat van de stichting: Mauritslaan 1, 6074 AS Melick (tel. 0475-532094).

Reizen naar Indonesië

voor de Indië- en Nieuw Guinea-veteraan, in groepsverband of individueel

Vraag naar onze brochures BASE TOURS als u belangstelling heeft voor een groepsreis. Hierin zijn reizen opgenomen naar West, Midden en Oost-Java, Sumatra en Papua (Nieuw Guinea). Deze reizen kunnen ook op individuele basis worden uitgevoerd.

Reist u liever niet in groepsverband, maar moet de reis wel geheel of gedeeltelijk worden verzorgd? Kies dan voor Aurora's PrivacyTours®. Dit zijn reizen waarvan het programma door ons wordt uitgevoerd aan de hand van uw wensen.

De mogelijkheden zijn bij ons welhaast onbeperkt. Surabaya, Kembang Kuning, Wonokromo, Gresik, Lamongan, Babat, Tuban, Glondong, Bojonegoro, Kalitidu, Tjepoe, Ngawi, Madiun, Kediri, Wonorejo, Kejayan, Pasuruan, Probolinggo, Bondowoso, Jember, Jayapura, Biak, Merauke, Sorong.

Wilt u tijdens uw reis naar Indonesië het toeristische aspect niet overslaan, vraag dan tevens naar onze Indonesië brochure van Sabang tot Merauke.

Onze andere bestemmingen individueel:

Australië, Nieuw Zeeland (autohuur/motorhomes)
Brazilië (diverse excursies)
Maleisië, Sri Lanka, Thailand (rondreizen/strandvakanties)
U.S.A. (Californië/Florida - fly self drive)
(Hawaii - pakketreizen, fly self drive)

Geef uw reiswensen door, dan maken wij een reisvoorstel.

Bezoek onze Website:
www.auroratravel.nl

AURORA
travel service b.v.

Baden Powellweg 130, 1069 LK Amsterdam

Tel. 020 - 619 93 77, Fax 020 - 610 16 11, e-mail: postbus@auroratravel.nl, Open: ma. t/m vr. 09-17 uur. Za. tussen 10 - 14 volgens afspraak.

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indië- en
Nieuw-Guineegangers

Board van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, reukluutnant-
kolonel der artillerie b.d.
leden: H. Boschma, oud bergmeester,
B. Bouman, brig.generaal der
artillerie b.d.
H.F. Coopmans, brig.gen. der
jagers.
hr. J.H. de Jonge,
kol. der cavalerie
Chef Staf 1 Dvleis "7
December".
W. Epies RMWO brig.gen. der
infanterie b.d.
S.A. Lagré † RMWO, in leven
kol. der infanterie b.d.
J.A. Leenders.
Th.H.A. Bump, lt.kol. der inten-
dants Staf Inspect.Gen. der
Krijgsmacht.

Algemeen Bestuur

voorzitter a.i.: Joop L. Swarts
vice-voorzitter: vacant
secretaris a.i.: Minne Vis,
De Tsjerne 2,
9051 HV Strien,
tel./fax 058-2571928
De secretaris-
penning-
meester a.i.: Paul J.A. Wolthuis,
Zuider Parallelweg 7,
6853 DA Dieren,
tel./fax 0313-419188

leden-
administratie: G. Determan
lid: Hans N. Blom
Victor C. Briedé

Sociale Commissie

voorzitter: Victor C. Briedé,
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag,
tel./fax 070-3280532
vice-voorzitter: Hans N. Blom

Redactiecommissie

instructeur: L.C. Zegers,
Zonstraat 118,
6483 AE Kerkrade,
tel./fax 045-5454013
leden: R. Grit,
Ballou 90,
9458 TD Balloo,
tel./fax 0592-241361
mobiel 06-10481121
e-mail: grit@verteenamen.nl
J. Zwaan, Lijstje 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie sturen aan:

J. Zwaan,
Lijstje 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

- opgave nieuwe leden, adreswijzigingen,
bericht van overlijden o.a. richten aan de
secretaris van de vereniging waartoe men
behoort - zie secretariatsadressen onder
"VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMG Nederland betreffend richten
aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden artikelen in te bezien en/of
veranderingen aan te brengen of, zonder op-
gave van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld wor-
den voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet
noodzakelijk de nieuwswijze van het algemeen
bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met
bevestiging.

Druk: Koninklijke De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indië- en
Nieuw-Guineegangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-
Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen die als direct gevolg
van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig
Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zee-
gebieden, alsmede van hen die tijdens, doot of tengevolge van krijgsgevangenschap,
siakte of ongevallen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partij-politieke richting,
levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met
verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante
doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-
Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van
militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter
Victor C. Briedé
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel./fax 070-3280532

Vice-voorzitter
Hans N. Blom
Gerben Ypmastraat 13
8723 CP Koudum
tel. 05 14' 52 21 07
fax 05 14' 52 34 04

Secretaris-notulist
vacant

stichting
est. 1960
platform

sociale
VOMI

afgesloten bij

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Drenthe-Groningen
Ben C.H. Habach
M.K. Gandhiplein 108
9728 TH Groningen
tel. 05 0'5 25 81 00

Noord-Brabant Oost
Anton P. Pennings
Thorbekstraat 101
5344 SM Oss
tel. 04 12'62 35 15

Zuid-Holland Noord
Wim L. Hofman
Mogelrade 146
2544 XZ 's-Gravenhage
tel. 070 3'67 28 53

Zeeiland
Tom Kooger
M. Coshaertgrocht 44
4381 BT Vlieninge
tel. 01 18'46 30 06

Overijssel
Joost Oldenboewing
Reiger 27
8103 AL Roodte
tel. 05 72'35 89 47

Friesland
Hans N. Blom
Gerben Ypmastraat 13
8723 CP Koudum
tel. 05 14'52 21 07

Noord-Brabant-West
vacant

Limburg
Harry J.A. Dols
Heerdersweg 49
6132 CL Sittard
tel. 04 6'4 52 13 16

Zuid-Holland Zuid
vacant

Rivierland/
Oost Gelderland
Elkan E. Dumits
Woerdjestraat 57-3
6811 TE Amstelveen
tel. 026- 443 58 77

Flevoland
Frits H.A.M. Frimton
Overgriensd 13
1356 EA Almere
tel. 03 6'5 31 86 72

Canada & USA
Geord Leckerhof
149 Sandwell Drive
Calverville, Ont. Canada
L6L 4P1
tel. 001 905 827 0205
fax 001 905 827 0088

Utrecht't Gooi
Eppo R. Schweertman
Lutherhof 37
1216 KR Hilversum
tel. 03 5'6 21 78 08

Noord-Holland
Han J. Hermans
Egelantierlaan 26
2015 KJ Haarlem
tel. 02 3'5 34 00 10

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder
Leon van Eijk
Piaats Postlaan 14
1222 LJ Hilversum
tel./fax 035-985 33 73

Assistent beheerder
Tjibbe J. Gonstra
A. van Heerdestr. 15
2461 VJ Ter Aar
tel./fax 0172-90 24 52

Propagandiste
Joyce P. Strammond-van Vark
Binnenhof 26
6715 DP Ede
tel. 0318'83 61 60

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten
uit de Giroloterij en de Bankloterij.

Uw deelname aan de Giro-, e.g. bankloterij wordt daarom van harte aanbevolen.

Vereniging Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 79 - 16e jaargang nr. 5
oktober 2001

Bij de voorplaat

Een Nederlandse patrouille steekt een kali (rivier) over op weg naar een kampong waar één of andere rampok- (rampokkers zijn rovers) of TNI- (Tentara Nasional Indonesia, het Indonesische geregelde leger) bende is gesignaleerd.

De vrouwen en de vissers werken ondanks het passeren van de gewapende militairen gewoon door.

Veel inheemsen vonden het passeren van soms zwaar bewapende Nederlandse patrouilles vaak rustgevend. De inheemse bevolking werd door rampokkers, religieuze en andersoortige benden vaak geterroriseerd, gebrandschat en uitgeplunderd.

Nederlandse militairen die de vrouwenschendende en de schaarse bezittingen van de dessabewoners vernielende benden verjoegen, gevangen namen of tijdens de gevechten dooden werden in vele gevallen door de autochtone bevol-

king als beschermers, redders en zelfs als bevrijders gezien.

Weer zo'n fraaie schets (print) van een typisch Indisch landschap van

Bram Konings uit Den Bosch (Kooikersweg 479,

5224 AV 's-Hertogenbosch).

De schets geeft een typerend beeld van landschap, omgeving en terrein waarin Nederlandse soldaten soms jarenlang opereerden.

Een mooi land van bergen, vulkanen, palmen en voor deze soldaten exotische mensen en leefgewoonten van de regionale bevolkingen. Maar wel zwaar, vermoeiend en in niet gering aantal gevallen levensgevaarlijk.

Ja, ja, de soldaat zag veel van de wereld, maar het was lang niet altijd onverdeeld aangenaam.

J. Zwaan

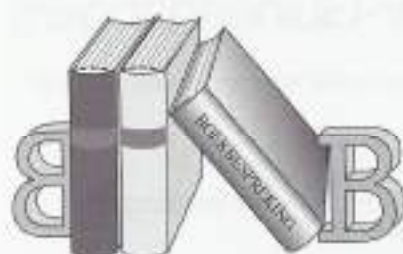
Sluitingsdata inzenden kopij:

Nr. 80 24-10-2001 decemnummer 2001

Nr. 81 26-12-2001 februarinumnummer 2002

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór 24 oktober a.s.
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

Boekbespreking

"De rijst is al pap geworden"
(Gewone zaken nemen geen koer)
'Indië-veteranen vertellen hun verhaal'

Redactie: Jeannet van de Kamp.
Uitgeverij: Kok, Kampen.
Een geplastificeerde pocketuitgave,
136 pagina's, 32 foto's. Prijs: f 24,90.
ISBN 90 435 0365 7. NUGI 648. Acht (8)
vertellingen.

De vader van de samenstelster, Kees van de Kamp, die in 1998 overleed was een Indië-veteraan. De dochter, een theologe, stelde na zijn dood een foto-tentoonstelling samen.

Het voor ons liggende boek wordt door de redactie bestempeld als een verlengde van deze foto-expositie. De 32 foto's, een selectie uit bovengenoemde tentoonstelling, zijn samengebracht in één katern tussen de bladzijden 12 en 29.

De herinneringen die in dit boekje zijn opgenomen zijn zoals in bundels van diverse verhalen gebruikelijk is, van nogal uiteenlopende kwaliteit en strekking.

Zo is het relaas van Willem Dijkmeester (pag. 51 e.v.) een nogal zoetelijk verhaal - uitermate politiek correct, soms zelfs schuldbevestigend. Maar tja, daar is deze man, een oude veldpredikant, dan ook dominee voor. Daarentegen is de ontboezeming van Willem Reinders, oud-KNIL'er en gewezen krijgsgevangene in Birma e.a. het realistische verhaal van de praktijk. Het verhaal van een terecht verbitterd man.

De overige verhalen zweven daar tussenin. Sommigen volgens de meningen van de omgeving. Anderen zijn kritischer en minder toegespitst op de vaak ontorechte meningen over ons optreden in de Oost gedurende de jaren 1945-1950. Wij waren gewone jongens, geen heilige boontjes maar ook geen schurken.

Het adres voor klachten, beschuldigingen over het Nederlandse optreden gedurende onze laatste koloniale

oorlog in Indië is niet de Indië-veteraan, maar de overheden van destijds (en nu).

De trauma's, schuldgevoelens, etc. die ons hardnekkig door media-tijgers, kerkelijke leiders, psychiaters, wetenschappers en politici worden aangemeten zijn echt geen gevolg van onverwerkte misdaden door uitgezonden militairen in Indië begaan, maar zijn veroorzaakt door de beoordelingen en veroordelingen die ons na terugkeer uit Nederlands-Indië zijn ten deel gevallen.

Mea culpa gevoelens behoren diegenen te voelen die ons na onze repatriëring hebben zwart gemaakt, niet de honderdduizenden verplicht uitgezonden jongens uit de bovengenoemde jaren.

Waarvan akte.

J. Zwaan

"De stille kracht van de Indonesische keuken"

Een mooi gebonden boek, fraai van kleur, het ademt meteen een Indisch sfeertje.

Het werk is verlucht met vele schitterende kleurenfoto's, van in Indië groeiende gewassen en daar levende dieren in de lucht en de wateren en op het land. Uiteraard die welke te maken hebben met de voeding en het bereiden van de vele soorten spijzen, die men in Indonesië gewoon is te nuttigen. Een tweetal kaarten van de Indonesische archipel completeert het beeldgedeelte van dit boekwerk. Het boek is samengesteld door Lonny Gerungan met medewerking van Antoinette Roemahlaiselan.

Een uitgave van Tirion Uitgevers BV, Baarn 2001 (Julianalaan 11, 3743 JG Baarn of postbus 309, 3740 AH Baarn. Tel. 035-5486601) ISBN 90.4390.186.5. Een kookboek? Ja, maar niet alleen. Het boek, formaat 21,5 x 28,5 cm, be-

helst vele facetten van de adat, het leven en de levenswijze in Indonesië, nu en in het verleden, archipelwijd. In het bijzonder betreffende de eetcultuur in de vele onderscheidene gewesten van dit grote land. De meer dan honderd Indonesische recepten vertellen ons de enorme schakering van deze beroemde keuken.

Echt Indonesisch. Niet aan de Nederlandse smaak aangepast. De meeste oud-Indiëgangers hebben het Indische eten in grote meerderheid leren waarderen. Ze smullen er nog graag van tijdens hun reünies en veteranendagen. Maar niet alleen de Indiëveteranen, ook vele andere Nederlanders en oud-Indischgasten zijn gek op een Indische (Indonesische) rijsttafel.

Welnu, hier is dan de kans deze heerlijke gerechten volgens originele Indonesische bereidingsrituelen samen te stellen (de meeste ingrediënten, en dat zijn er vele, zijn tegenwoordig in Nederland in de Indische toko's en warongs verkrijgbaar). Geniet er van, vrienden van de Indonesische keuken.

Het boek geeft u verder in diverse verhandelingen een diepgaande blik in de Indonesische adats. De verschillende gebruiken. De mystiek en betekenis van zoveel tradities op de vele vaak sterk van elkaar verschillende eilanden van deze immense archipel worden minutieus verklaard. Adat, goena goena. Voor ons vreemde soms bizarre gebruiken bij geboorten, huwelijken en aanzoeken daartoe, begrafenissen, landbouwrituelen, in het bijzonder van de rijstteelt (rijst is het hoofdvoedsel voor de vele vaak sterk verschillende volken van dit unieke eilandrijk). Ook de onderscheidene godsdiensten en etnische roots spelen een rol in de grote verschillen aan belevingen en plichten der diverse entiteiten.

Godsdiensten? Het mohammedanisme is de meest voorkomende religie in Indonesië hoewel gelardeerd met

oude voor-Islamitische opvattingen. En deze heeft uiteraard een niet onbelangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de diverse lokale adats. Maar ook andere geloven als hindoeïsme, animisme in vele schakeringen, christendom in talrijke vormen hebben meegewerkt aan het ontstaan van de bonte kaleidoscoop van Indonesische rituelen en adatplichten. Het is echt fascinerend kennis te nemen van de vele vormen van oosterse mystiek die dit boek uit de doeken doet. Het is een geweldig boek, een openbaring voor het voor ons westerlingen nog steeds geheimzinnige oosten. Het bij vele Nederlanders 'bekende' Indonesië toont men ons in dit soms onthutsende maar veel meer onthullende boek van een kant die slechts weinig westerlingen, inclusief Nederlanders, kennen of zelfs maar vermoeden.

Soms lijken sommige gewoonten zoals van oorlogvoering, wraak en offerplicht wreed, en dat zijn ze ook volgens onze ethiek, maar vaak zijn ze ook teder en lieflijk, vooral in de omgang der geslachten. Alles komt voor ons tegelijk mysterieus en imponerend over. En nog is de helft ons niet aangezegd. Hoe diep zijn de wateren onder het oppervlak? Zeer aan te bevelen. Verrijk uw kennis omtrent het ongekende.

J. Zwaan

"Grijs verleden" Nederland en de Tweede Wereldoorlog

Chris van der Heijden.
Uitgeverij Contact. (Postbus 13, 1000 AA Amsterdam, Heerengracht 481, 1017 BT Amsterdam.) 2001. Tel. 020-5249845. Prijs f 49,90. 470 pagina's. Formaat 15 x 23 cm.
Grote Paperback. ISBN 90 254 9694 6. NUGI 641.

Een boek waarover reeds veel te doen is geweest. Een in pers, zelfs op T.V., spraakmakend werk. Hoewel er ook in het verleden al vaak kritiek op het geschiedwerk, en het door hem geschapen oorlogs- en bezettingsbeeld van de Tweede Wereldoorlog in Nederland, is geuit, schijnt dit boek een doorbraak naar een andere werkelijkheid dan die van dr. L. de Jong te zijn. De oorlogswerkelijkheid zoals ons in

de werken van de staatsgeschiedschrijver, dr. L. de Jong, is geschetst wordt in dit, echt monumentale werk, tot meer reële proporties teruggebracht.

Het bezettingsbeeld van Dr. de Jong, nog altijd gekenmerkt door zijn in Engeland gevormde visie op de jaren 1940-1945 in Nederland, wordt door Van der Heijden antmythologiseerd. In dit boek geen door een bijna unanim anti-Duits volk heldhaftig gepleegd verzet meer.

Geen massale heroïsche strijd tegen de Nazi-ideologie meer.

Niet langer enkele bloeddarstige fouten (collaborateurs) tegen een zee van goeden (patriotten) maar een niet al te heldhaftig en principieel Nederlands volk.

Het grijze veld tussen zwart en wit was volgens Van der Heijden veel, en veel groter dan in dr. De Jongs hagiografie van Nederland in bezettingstijd. Niet langer is de februaristaking de belangrijkste verzetsdaad uit onze bezettingsgeschiedenis en het begin van het Nederlands verzet.

Niet langer is de illegale pers bij uitstek 'Het Verzet'. Er was gelukkig veel meer.

Niet langer is 'Het Verzet' een hechte eenheid, de daad van een heldenschaar van ideologisch overtuigde Nazi-haters.

Niet langer zijn alle collaborateurs (NSB-ers, SS-ers, etc.) monsters zonder nuances en zijn alle verzetsdeelnemers, in het bijzonder communisten en gereformeerden, heiligen en principiele strijders tegen het Duitse kwaad. Niet langer zijn alle Duitsland-gangers (ex-dwangarbeiders) slappelingen en halve meelopers van de Duitsers.

Van der Heijden relativeert, zwakt af, knipt in de franje, corrigeert in de marges en brengt de oorlogsgeschiedenis van Nederland gedurende de Tweede Wereldoorlog terug naar menselijke afmetingen. Er zijn maar weinige echte schurken en weinige echte helden.

Niet langer is de geschiedenis van de jodenvervolgving het allesbepalende in deze menselijke samenleving tijdens deze wereldomvattende oorlog. Niet langer zijn de joden, de zigeuners en de homoseksuelen(?) de enige vervolgdde slachtoffers van de Nazi's. De geschiedenisherziening, herwaardering, door Van der Heijden lijkt mij terecht. Het is ongetwijfeld een goed

boek geworden. Soms is het onluisterend, soms ademt het nog te veel de geest van de na-oorlogse generaties. Ook Van der Heijden heeft zich helaas niet geheel los kunnen maken van de wanen van de dag en de geschiedenisvertekeningen van deze tijd en haar historici.

Uit de recensies, die ik voor het boek mij bereikte, in de media las, hoorde en zag, had ik de indruk gekregen van een geweldig boek, een ommekeer in de oorlogsgeschiedschrijving, dat viel bij lezing helaas wat tegen. Het bleek een bijna klassiek werk van een na de oorlog geboren historicus, maar gelukkig niet een klakkeloos navertelde bezettingsgeschiedenis. Een kritiekloze herhaling van geijkte opvattingen. Het is ongetwijfeld een verfrissend boek geworden.

Ons geschiedbeeld van WO II was echt hoognodig aan een grondige herziening toe.

Het bestaande beeld was te geflatteerd, te eenzijdig, te selectief, te heroïsch, te donker voorgesteld, maar tegelijk was het te mooi, te overdadig versierd, te vlendend voor geselecteerde groeperingen en te veroordelend voor andere door de geschiedschrijvers minder sympathiek bevonden groeperingen.

Er zijn in het verleden te veel monumenten opgericht, er worden te vaak en te veel herdenkingen gehouden, herdenkingen vol nostalgie, devotie en heiligenverering.

De grijze realiteit werd tot op heden gecamoufleerd door fanfares en feestverlichting of omfloerst tromgeroffel. Steeds verder verwijderden de herdenkingen zich van de overlevenden en de getuigen die het zelf nog meemaakten. Het gecreëerde beeld van een volk van helden (velen) en schurken (weinig) leverde een permanente vijftjarige hel op, een donkere eindeloze vreugdeloze tijd. Dit beeld verbleekt in het boek van Van der Heijden en maakt plaats voor een meer realistisch beeld. Echt niet de hele oorlog was voor iedereen louter kommer en kwel.

De voorhang, het donkere gordijn, scheurde Van der Heijden open en hij onthulde een ander realistisch beeld dan voorheen, dat enerzijds minder aansprekend en anderzijds minder triest en grauw bleek dan het eerdere.

Niet de gehele periode van vijf jaar bezetting bleek een tijd van ononder-

broken terreur, honger en angst voor het hele volk te zijn geweest. Vaak scheen ook de zon. Vooral de eerste drie jaren van de bezetting viel het leven voor het merendeel der bevolking nogal mee. De grote ellende voor de niet direct vervolgd en getroffen kwam pas in het laatste oorlogsjaar, 1940-1945.

Gevangenen, geconcentreerden, joden, geëvacueerden, gezochten, ondergedoken en bedreigden voelden uiteraard dagelijks de angst en terreur en de ellende eerder dan de grote massa van het Nederlandse volk. Hulde Chris van der Heijden. Het boek is zeer aan te bevelen.

In de hoop dat met dit werkstuk de waarheidsvinding van het werkelijk gebeuren in WO II echt is begonnen, zonder politiek geachte bijkleuringen of propagandistische kretologie voor wie of wat ook, wil ik eindigen. Nog slechts een paar kleinigheden lezers: De schrijver K. Norel heette niet Karel maar Klaas (pag. 284). De jaargangeninzet voor de Arbeitseinsatz (verplichte tewerkstelling van hele jaarlichtingen in Duitsland) betrof niet de jaarlichtingen 1920 tot 1924, maar die van 1922 tot 1924 (pag. 302). Mijn ervaringen gedurende de oorlogsjaren zijn ook van een veel

egaler grijs geweest dan het na de oorlog in felle kleuren geëtsde bezettingsbeeld, geschapen door hen die na ons kwamen.

P.S. Een opmerking is ten opzichte van dit boek zeker op zijn plaats. De promovendus heeft vreemd genoeg geen enkele aandacht besteed aan de na de oorlog uitgebroken strijd in Indonesië. Helaas een bijna onvergetelijke omissie.

J. Zwaan

Aanvulling artikel 43 RVA

Als aanvulling op het artikel over 43 RVA in SOBAT nr. 78, kan ik het volgende vertellen, voor zover mijn geheugen mij na 50 jaar niet in de steek laat.

Wij (43 RVA) zijn inderdaad op 30 september 1949 vanuit Amsterdam via IJmuiden met de Tabinta naar Indië vertrokken. Van deze route heb ik een zeekaart bijgehouden van de toenmalige Stoomvaart Maatschappij Nederland. Daarop heb ik aangegetekend: 1 x machineschade bij IJmuiden (2 uur), 1 x ter hoogte van Malta (2 uur) en 1 x bij Port Said, ook 2 uur.

Op 12 oktober werd de Kreeftskierkring gepasseerd en in de nacht 25/26 oktober de Evenaar, met de daarbij behorende rituelen. Verder is de heenreis goed verlopen, ook wat het weer betreft. Ook hebben wij één etmaal doorgebracht in de haven van Colombo. Of dit was vanwege machineschade of om water in te nemen, kan ik mij niet meer herinneren. Ditzelfde gebeurde ook bij het eiland Sabang. Ook daar mochten we evenals in Colombo kortstondig de wal op.

De Tabinta arriveerde op 28 oktober bij Priok, waar 43 RVA van boord ging. De Tabinta zelf ging door naar Soerabaja, aankomst 29 oktober en daarna via Semarang-Batavia met repatrianten naar Nederland. Na debarkatie ging 43 RVA uit elkaar. 1-43 RVA bleef in de buurt nl. West-

Java, 2-43 RVA ging volgens het artikel naar Cheribon, maar van 3-43 RVA ontbreken vrijwel alle gegevens. Dit laatste kan ik voor een deel ophelderen.

Het verbindingspersoneel van 3-43 RVA ging naar Bandung. Had men na deze zeereis rust/vakantie nodig? Men werd nl. ondergebracht in de Rustende Jager voor ongeveer 10 dagen. Na dit verlof ging de reis verder en kwamen wij na een boeiende treinreis aan in Semarang. Wij werden nl. ingedeeld bij de Verbindingsdienst Staf 'B' Divisie. De werkzaamheden bestonden o.a. uit dienst op het Berichtencentrum, de Codekamer, Motorordonnans of Chauffeurstaken. Ook werden er mensen geplaatst bij het magazijn technische dienst verbindingsmaterieel. In sept./okt. 1950 was ook voor ons het verhaal ten einde en gingen we op transport naar Batavia voor repatriëring. Hier troffen we de kameraden van de andere onderdelen van 43 RVA weer en gingen we met z'n allen aan boord van de Nelly richting Nederland, waar we half november afmeerden aan de kade in Rotterdam. Tot op heden neem ik deel aan de reünies van de Verb. Dienst 'B' Divisie. Ik weet echter nu al, dat ik de eerstvolgende reünie van 43 RVA present zal zijn. Ik kan mij bijv. de persoon van H. Koningsbruggen heel goed herinneren, o.a. van de Kadernschool in Breda

in de Oude Chasseo-kazerne. Het onderofficiërskader van 43 RVA behoorde nl. zelf tot de lichter 1948-1 en kwam in Ede op met de dienstplichtigen van het latere 42 RVA, terwijl 41 RVA inclusief het tamboer- en trompetterkorps nog in Ede was, wachtend op uitzending.

In de hoop met dit verhaaltje weer iets opgehelderd te hebben, met vriendelijke groeten,

E.A. Brongers,
Eindhoven

VOMI
NEDERLAND
NIEUWE
LEDEN
WELKOM

5-1 R.I.

Op vrijdag 19 april 2002 wordt een reünie gehouden voor 5-1 R.I. in de JWF kazerne te Assen. De reünie-commissie wil graag beschikken over de juiste adressen en verzoeken daarom een ieder, die na de vorige reünie (maart 2000) verhuisd is, het nieuwe adres door te geven aan A. Leen, Anjelierstr. 14, 9611 HJ te Sappemeer, tel. 0598-392369.

Lucht Verpl. Cie. (L.V.C.)

De reünie-commissie van de Lucht Verplegings Compagnie roept bij deze hun reünisten op om op 12 september a.s. elkaar weer te ontmoeten op de luchtmachtdagen te Soesterberg. De wegens MKZ en treinstaking uitgestelde reünie van 12 april naar 14 juni was klein maar fijn. De volgende reünie, mits de toestemming verleend wordt, zal worden gehouden op zaterdag 13 april 2002 in de Kumpulan van Huize Bronbeek. Deze plaats is gekozen vanwege het vervoer en begeleiding. Namens de reünie-commissie: G. Uldriks.

Reg. Staf 41 RVA

Voor de 16e keer houden wij dit jaar weer een reünie voor onze sobats van de Reg. Staf 41 RVA 1948-1950, West-Java. De reünie vindt plaats in het A.S.K. te Oldebroek op 3 oktober 2001. U bent van harte welkom! Voor meer informatie belt u naar A. Kielestein, Mada, tel. 0162-683526 of L. Spanheim, tel. 023-5336570.

4-10 RI

Op vrijdag 12 oktober 2001 wordt de jaarlijkse reünie van 4-10 RI gehouden in legerplaats 'Harskamp' te Harskamp. Nadere informatie bij: A. Agema, Boedijnhof 205, 1628 SJ Hoor, tel. 0229-242798.

K.S.T.

Met ingang van heden, is het adres van de penningmeester van de K.S.T. reünie-commissie (D.S.T.-K.S.T.-R.S.T. - (Commando's)) als volgt: A.A. Aarts, Bisonstraat 183, 4817 LX Breda, tel. 076-5155345.

2e Mitrailleur Bataljon

Reünie 2e Mitrailleur Bataljon, te houden op 18 oktober 2001 in de Kumpulan te Arnhem. Aanvang ca. 10.30 uur. Kosten incl. rijstmaaltijd f 32,50 te storten op rekening Postgiro nr. 3147340 ten name van Veteranen 2e Mitrailleur Bataljon te Wijchen. Nadere info.: A.J. Steeghs, tel. 02464-20777 of E.E. Dormits, tel. 02644-33677.

1-2 Huzaren van Boreel.

Op vrijdag 26 oktober 2001 houdt 1-2 Huzaren van Boreel in de Bernhardskazerne te Amersfoort haar reünie. Info: A. v.d. Lugt, tel. 070-3911002 of J.R. Heuvelink, tel. 0318-625651

1.42 RVA

De reünie van 1.42 RVA is op 23 oktober 2001 in de Kumpulan te Arnhem. Thom Gabriel, Weezenhof 91-109, tel. 024-3551183.

Landgoed Bronbeek

Op zondag 2 september 2001 is op het Landgoed Bronbeek in Arnhem een installatie van Ronald van der Meys onthuld. Het kunstwerk met de naam **Sounds Architecture in Autumn** bestaat uit een tapijt van 5000 metalen fietsbeldoppen, gecalibreerd onder een oude eikenboom. Als de boom zijn eikels in de herfst laat vallen zal een subtiel concert te horen zijn.

De onregelmatige tinkelende belgeluiden, die onder invloed van de natuurlijke factoren wind en de rijping en val van de eikels ontstaan, vestigen de aandacht op de natuurlijke omgeving en de rust van het landgoed. De kunstenaar koos juist het landgoed Bronbeek als locatie voor zijn installatie, omdat hij de metalen bellen en hun geluid associeert met de gamelan, een Javaanse concert-

opstelling van slagwerkinstrumenten, die in het museum Bronbeek staat opgesteld.

De installatie zal gedurende drie maanden op het landgoed te bezichtigen zijn. Het landgoed is dagelijks vrij toegankelijk. Landgoed Bronbeek, Velperweg 147 Arnhem, tel. 026-3840840.

Persbericht Herdenkingsdienst

Na een periode van acht jaar heeft de heer N. Nommensen, op 1 juni jl. zijn functie van Directeur Oorlogsgravenstichting Indonesië overgedragen aan de heer P. Steenmeijer.

De heer Steenmeijer is 54 jaar en is per 1 december 2000 met functioneel leeftijdsonslag gegaan als Kapitein ter zee van Administratie. Op Java (Indonesië) bevinden zich zeven Nederlandse erevelden met in totaal bijna 25.000 graven die door de Oorlogsgravenstichting worden onderhouden.

De Directie

In november 1999 is in Venlo onder grote belangstelling een monument onthuld, ter nagedachtenis van de 15 Venloaren, die in ons voormalig Nederlands-Indië zijn omgekomen. Op 19 augustus 2001 werd voor de 2e maal een herdenkingsdienst gehouden nabij het monument. In het processiepark in Genooi werd een H. Mis opgedragen, die gecelebreerd werd door de Zeer Eerwaarde Heer A. Franssen, Pastoor-deken van Venlo. De plechtigheid werd opgeluisterd door het bekende koor K.K.L. Keluarga Katolik Indonesia. Er waren ruim 250 personen die aan de plechtigheid deelnamen.

Na de dienst werd bij het monument naast de kapel van Genooi de herdenking gehouden, alwaar de 15 namen van onze gevallen kameraden staan vermeld. Na een hoornsignaal werd een minuut stilte in acht genomen. Vervolgens werd een gedicht voorgelezen en daarna bracht de hoornblazer 'The Last Post' ten gehore. Daarna volgde de kranslegging c.q. bloemlegging. Na afloop was er in de kantine van de plaatselijke voetbalclub gelegenheid om wat na te praten.

M. Peeters,
Venlo

4-6 RI "de Bokkerijders"

In afwijking van eerdere berichtgevingen vindt de dodenherdenking in Nieuwstadt dit jaar niet plaats op 3 november maar op **zaterdag 27 oktober**.

De dienst begint om 11.00 uur in de kerk van de H. Johannes de Doper. Na de dienst staat als gebruikelijk de koffietafel klaar in het gemeenschaps-huis tegenover de kerk.

Nadere informatie:
J.G.L. Beman, tel. 077-3515038

Herdenkingsdienst

De Stichting Indië-Monument Utrecht houdt op zaterdag 15 december a.s. een herdenkingsplechtigheid voor de omgekomen Utrechtse militairen in het tijdvak 1945-1962 in voormalig Nederlands-Indië en/of Nieuw-Guinea. Om 13.30 uur is de ontvangst in de aula van de begraafplaats St. Barbara aan de Prinsesselaan 2 te Utrecht. Aanvang van de plechtigheid is om 14.00 uur.

A.J.B. Martens

Veteranen Café Royal

Na het zomersizoen zijn er dit jaar nog 2 inloopmiddagen in bovengenoemd veteranencafé, gelegen aan de Voldersgracht 10 in Delft en wel op de woensdagen 31 oktober en 28 november.

Op 28 november bieden wij u een Saté-schotel Royal aan voor de veteranenprijs van f 10,-. Gaarne opgeven t/m 23 november 2001, bij onderstaande personen. De laatste middag van het jaar 2001, 19 december, willen wij bij voldoende belangstelling, een Kerst-klaverjaswedstrijd organiseren. Hiervoor vragen wij f 5,- p.p. Opgeven bij de onderstaande personen, voor 1 december 2001.

Aanvang middagen: 14.00 uur.
U bent van harte welkom.
Info: Dhr. R.A. Bos, tel. 015-2141595,
Dhr. G.A. 't Woudt, tel. 015-2613847.

Nieuwe leden sinds Sobat 78

Kan A.	Amsterdam	Sulkerbuik A.C.	Rotterdam
Zande A. v/d	Apeldoorn	Steen B.A.C. v/d	Rotterdam
Straalen J.A. v.	Bleiswijk	Valk A.	Schiedam
Kooistra A.	Burgum	Hamers G.J.J.	Sittard
Deursen W. v.	Delft	Brouwers P.J.	Steenbergen
Ruiter G.	Den Helder	Smit H.	Steenwijk
Wolthuis P.J.A.	Dieren	Smit P.H.	Uden
Jonker A.	Drachten	Compagn A.	Uithoorn
Zevenbergen N.	Garderen	Lingen C. v/d	Utrecht
Algra D.	Gytsjerk	Galesloot J.	Utrecht
Rebel A.	Huizen	Turkestoen J.	Veenendaal
Leeuwen F. v.	Kortenhoef	Verschoor J.	Vlaardingen
Kloosterman M.P.	Malden	Lambregts L.	Vladder
Dubbeld-Jongbloed M.J.	Rotterdam	Lely L. v/d	Wateringen

Gedichten

Bandung

*In Bandung staan ze in het gelid
op een veld van eer
honderden kruisen, smetloos wit
wij vergeten die jongens nooit meer*

*Ze waren nog zo jong,
hun leven was amper ontloken
en alleen omdat de politiek ertoe dwong
zijn ze allemaal in de knop gebroken*

*In Roermond gedenken we ze ieder jaar
hun dood gaf Nederland geen gewin
daarom stuurt Den Haag hooguit een minister
maar nooit komt er eens de koningin*

*Zesduizend doden, roemloos liggen ze be-
graven
en als wij er niet meer zijn
wie komt er dan nog voor hen in Limburg
opdraven?*

*Wat zou het mooi zijn als de jeugd meer
over Indië komt te weten.
Dan zouden die jongens in Bandung toch
niet helemaal worden vergeten.*

Huib de Cort
1-4-7 R.I.

Naar het monument

*Hij is weer naar het monument gegaan.
Op een gratis kaartje naar Roermond
De auto moet hij laten staan
Hij is niet meer zo gezond
Hij herinnert zich daar al zijn maten
De warmte van het verre land
Hoe ze er voor 't eerst nasi aten
Hoe bang ze waren - dat scheidt een band
Na alloop drinkt hij een pil of twee
Zingt lachend de oude liedjes mee
Maar 's avonds zit hij stil voor de tv
Zijn vrouw vraagt - moet je niet wat eten
Hij zegt - Henk is ook al overleden.*

*Indonesië was 'ons Indië' toen
Het werd beroofd en vertrapt door de Jap
Zij gingen er heen om die te verslaan
Verzeilden in opstand, in de bersiap.*

*Argeloos, jong en onervaren
Vochten zij toch voor vrede in een land
Heet en vreemd en vol van gevaren
En daardoor nu aan hen verwant.*

*Waar de bendes werden verdreven
Keerde het lachende leven terug
Orde en vrede hebben zij gegeven
Maar het vaderland werd stug.*

*Zij kregen een lintje en nog iets:
Een erepoort en een nieuwe fiets
Maar de landgenoten wilden niet horen
Hoe Indonesië werd geboren.*

*Was 't uit schaamte voor de koloniale tijd
De soldaten kregen heel alleen de schuld
Van de eeuwenlange strijd
Waarom werden zij in een boetekleed gehuld?*

*Maar zij wilden de kampongs bevrijden
En geen laffe wreedheid bovenal
Daar gingen zij juist tegen strijden
Velen vonden een tropengraf, duizenden in getal
Vaak liggen er bloemen
Daar rusten ze allemaal
Naast Siman Spoot, hun generaal.*

*Hij is weer naar het monument gegaan
Op een gratis kaartje naar Roermond
De auto moet hij laten staan
Hij is niet meer zo gezond
Hij herinnert zich daar al zijn maten
De warmte van het verre land
Hoe ze er voor 't eerst nasi aten
Hoe bang ze waren - dat scheidt een band.*

Tekst: Andreas Schelfhout
Muziek: Sebastiaan Schelfhout/Wieteke v. Dort
Arrangement: Christian Grotenberg

(Vertolkt door Wieteke van Dort tijdens de reünie van de
Stoottroepen in 1990).

"In Memoriam"

Gerrit van Dalzen

geboren 10 januari 1927 - overleden
10 augustus 2001

sinds 1990 voorzitter VOMI
Drenthe/Groningen

De slotwoorden op de laatste gehouden
bestuursvergadering van hem
waren:

"Dank voor de vlotte vergadering. We
gaan nu even met zomerreces. Ik wens
jullie allemaal een mooie zomer.
Geniet er van en ik hoop dat we el-
kaar op de eerstvolgende bestuursver-
gadering van 11 september a.s. weer

in gezondheid mogen terug zien." Helaas! Dit mocht niet meer waar zijn. Vol onbegrip hoorden wij in juni van de ziekte, die hem zo plotseling is overkomen. Acute leukemie. Negen weken heeft de ziekte geduurd en we hebben als bestuur intens met hem, zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen meegeleefd en met hen mee geboden. We wilden hem zo graag terug. Zelf was hij nogal optimistisch. Hij durfde zelfs voorzichtig te zeggen: "Ik zie het wel zitten, dat ik de Veteranendagen van onze vereniging op 26 en 27 sept. in Havelte best weer kan bijwonen".

Begin augustus werden wij echter op de hoogte gesteld van de verslechtering van zijn toestand.

Menselijker wijs gesproken, zou er geen uitzicht op herstel meer zijn. Verslagen hebben wij zitten wachten op het einde van onze geziene en bekende voorzitter. En dat einde kwam op 10 augustus 2001.

Verslagen zijn wij donderdag 16 augustus met het bestuur en een groot aantal leden afgereisd naar Genemuiden, om hem de laatste eer te bewijzen.

Bedroefd en verdrietig hebben we afscheid genomen. Dankbaar voor het vele werk binnen de VOMI en onze

vereniging, door hem verricht, zal hij in onze herinnering blijven voortleven. Hij zou echter in geen geval willen, dat wij na zijn overlijden, het hoofd in de schoot zouden leggen en het bijltje er bij neer zouden gooien. Nee, hij zou ons aansporen de ruggen te rechten en gewoon door te gaan met op te komen voor de belangen van de Indië- en Nieuw-Guinea veteranen en vooral niet te rusten met het steeds maar weer blijven herdenken van onze sobats, die wij, bij het terugkeren uit het voormalig Ned.-Indië op de Erevelden daar hebben moeten achterlaten.

Deze woorden overdenkend, die hij ons bevestigd zou voorhouden, zullen wij daarom de ruggen weer rechten en in zijn geest verder gaan.

Gerrit, je was vaak onderweg voor je geliefde VOMI, zowel landelijk als binnen onze vereniging. Je deed dit altijd met veel inzet en vol overgave. Je stond in hoog aanzien binnen onze vereniging. Als voorzitter hebben we je erg gewaardeerd en gerespecteerd. Dankbaar zullen we je blijven gedenken.
VOMI Drenthe/Groningen

J. Plat (Secret.)

"In Memoriam"

Op 1 juni 2000 overleed, na een langdurige ziekte, Piet Berends te Haaksbergen. Piet begon met zijn werk voor de Indië-veteranen door alle namen van de Haaksbergse jongens, die waren uitgezonden naar het voormalig Nederlands-Indië, op papier te zetten. Blijkbaar kreeg hij hierdoor de smaak te pakken waardoor hij als ras-echte Tukker begon met het verzamelen van namen van alle Twentenaren die tijdens de jaren 1945-1950 werden uitgezonden. Ook verzamelde hij de namen van allen die naar Nieuw-Guinea waren geweest.

Van elk van de mannen had hij op een kaartsysteem vermeld: de volledige naam, woonplaats, datum van vertrek uit Nederland, naam van de boot, locatie in Indië, datum van aankomst vanuit Indië, naam van de boot naar Nederland, laatste woonplaats

en legeronderdeel. Ga er maar eens aanstaan: 117 bladzijden met bijna 5000 namen! We kunnen hier terecht spreken van monnikenwerk!

Al die verzamelde gegevens, samen met verhalen uit die periode, zijn te vinden in zijn uitgegeven boek: "Tahoeng jang soedah loepa" - De vergeten jaren.

Ook was hij constant bezig met het schrijven van ingezonden stukken voor de landelijke en regionale dagbladen. Bijvoorbeeld als het ging om de duizend-gulden-uitkering, of de perikelen omtrent Pancke Prinsen of welk ander of dan niet vermeend onrecht. Ook leden van de Tweede Kamer werden niet zelden met uitgebreide brieven bestookt.

Tevens was hij een vurig pleitbezorger toen het Indië-monument in Haaksbergen verplaatst diende te worden. Hij zorgde op zijn geheel ei-

gen wijze dat er altijd geld aanwezig was om tijdens de Nationale Dodenherdenking op 4 mei een bloemstuk op dat monument te kunnen leggen.

Piet Berends was een trouwe bezoeker van de jaarlijkse bijeenkomsten in Roermond, maar ook van de regionale VOMI-bijeenkomsten waarbij hij anderen stimuleerde ook acte de présence te geven.

Het zou te veel ruimte in beslag nemen om alle afzonderlijke werkzaamheden die hij ten behoeve van de Indië-veteranen verricht heeft, te vermelden. Wij zijn Piet Berends blijvend dank verschuldigd - vandaar dit eerbetoon - zij het wat laat.

Piet is een man die wij, Indië-gangers, dan ook niet zullen vergeten.

Namens alle vrienden van Piet Berends.
Bernard Waanders, Haaksbergen.

Niet-uitsterf scenario

en de gevolgen daarvan

Jazeker, we waren op de jaarvergadering van VOMI-Nederland in Doorn het er allemaal over eens: de VOMI is te waardevol om die zo maar te laten verdwijnen, de VOMI moet blijven! Tikkelte arrogant voor een bejaardenclub? Zo'n 40% van onze leeftijds-genoten is intussen overleden en binnenkort wordt dat de helft. Zeker, van onze leden zullen er vast wel een stel honderd jaar oud worden, maar die kunnen we moeilijk nu al vragen maar vast alle bestuursfuncties over te nemen.

Waarom moet die VOMI trouwens zo nodig blijven? Simpel, nietwaar? Vanwege het instandhouden van de gegroside onderlinge band, het doorgaan van de herdenkingen van onze gevallen kameraden, het laten voortbestaan van de "Sobat" en van de Sociale Commissie, enz.

Goed, we zijn het (hopelijk) eens. Maar dan zullen er wel jongeren in onze organisatie moeten komen, die straks het vaandel kunnen overnemen. Jongeren, die dus geen oud-Indië- of Nieuw-Guinea-militairen zijn. Aan wat voor eisen moeten die dan wel voldoen? Toch een band met het voormalige Nederlands Oost-Indië? Of misschien gewoon oud-militairen? Dat laatste lijkt mij eigenlijk wel zo logisch. Maar die zullen zich echt niet zomaar vanzelf in drommen komen aanmelden bij onze bejaardenclub!

Hoe dan ook, we zullen onze statuten moeten wijzigen en ook de naam van onze vereniging kan niet gelijk blijven. Wat dacht u van VOMI-NL, als afkorting van "Vereniging Oud-Militairen Nederland?" De VOMI-NL, juist zoals tot nu toe, als overkoep-

lend orgaan van de regionale VOMI's: Vereniging Oud-Militairen Drenthe t/m Vereniging Oud-Militairen Canada. Zo te zien hoeft het echt niet moeilijker.

Het veranderen van de statuten wordt een zwaardere klus, waar we vóór de ledenvergadering in Doorn van 13 november a.s. waarschijnlijk nog niet mee klaar kunnen zijn. Maar we kunnen het proberen. Sterker nog, we zullen wel moeten, ook al betekent dat voor het bestuur van VOMI-NL een zware klus. Maar het aanvaarden van verantwoordelijkheid scheidt nu eenmaal verplichtingen. Lang leve de VOMI!

Hans Blom

Vrijheid geef je door

Door het comité 4 en 5 mei is dit jaar een boekje uitgegeven met bovenstaande titel.

Het is bestemd voor kinderen van 12 jaar (groep 7) en dit zal ook in de jaren 2002, 2003 en 2004 herhaald worden. Met foto's en verhalen wordt op een actuele wijze aandacht geschonken aan oorlog, vrede en vrijheid in de periode 1940 - 1997.

Helaas ontbreekt in dit boekje de periode Ned.-Indië, Nieuw-Guinea en Korea. Dit was ook de reden dat bij een bezoek aan de Tweede Kamer van een delegatie van de Bond van Wapenbroeders Leiden en van de VOMI dit onderwerp ter discussie werd gebracht. De gastvrouw van dit bezoek was mev. A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven en hierbij vond het gezelschap een sympathieke aandacht voor dit punt.

Het gevolg hiervan was dat de kamerleden Mevr. v. Ardenne en Mevr. Ross (onderwijswoordvoester van het

CDA) op 12 juni hierover vragen hebben gesteld aan de Staatssecretaris van Onderwijs in de volgende bewoordingen:

1. Heeft u kennis genomen van het boekje "Vrijheid geef je door" (editie 2001) dat ook wel "Nationaal Aandenken" wordt genoemd?
2. Is het u opgevallen dat in dit boekje aandacht wordt besteed aan oorlogen en conflicten vanaf 1940 tot en met 1997, inclusief vredesmissies op de Balkan, hoewel daarbij totaal geen aandacht is besteed aan de periode waarin Nederlandse militairen in het voormalig Ned.-Indië, Nieuw-Guinea en Korea zijn ingezet?
3. Bent u bereid om te bevorderen dat in de volgende editie deze omissie op een geschiedkundig verantwoorde manier wordt rechtgezet?

In het antwoord van de staatssecretaris,

Mevr. Adelmund, brengt zij o.a. tot uitdrukking: "Vanuit de door het Comité gekozen perspectieven is er geen aandacht gegeven aan alle situaties waarbij Nederlandse militairen zijn ingezet. Ik heb het Nationaal Comité 4 en 5 mei, naar aanleiding van uw vragen, in overweging gegeven om in de volgende uitgaven meer aandacht te schenken aan andere voorbeelden uit de Nederlandse geschiedenis".

Het is een goede zaak dat vele sobats alert zijn op publicaties waarbij onze belangen niet naar behoren naar voren worden gebracht en het een vergeten stuk geschiedenis dreigt te worden.

J.W. de Jong/P. Overvliet

Nationale Dodenherdenking Roermond

Herdenkingsrede van staatssecretaris Gijs de Vries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij gelegenheid van de Jaarlijkse Nationale Dodenherdenking van de stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 op 7 september 2001.

Dames en Heren,

Dit monument waar wij vandaag bijeen zijn gekomen staat er voor hen die ver van huis onder de wapenen gevallen zijn. Alleen. Op vreemde grond. Ver van hun geliefden. Al was er misschien een maat, een verpleger of zo maar iemand die zijn hand vasthield.

Zij die achterbleven moesten het doen met een officiële brief, een bezoek van een hoge militair en met farden van een verhaal. Maar wat er in de laatste uren van verloofde, vader, oom, broer of neef is gebeurd en naar wie zijn laatste gedachten zijn uitgegaan, dat zullen we nooit weten.

Aan het vertrek van onze soldaten naar Nederlands-Indië en naar Nieuw-Guinea was veel vooraf gegaan. Politieke meningsverschillen, onderhandelingen, discussies in de Kamer, op straat en in de pers. De inzet van de krijgsmacht is tenslotte het allerlaatste middel van een Staat om zijn integriteit te verdedigen. Want daar ging het om, om de integriteit, de samenhang en instandhouding van het Koninkrijk. Toen de Nederlandse Staat geen andere weg meer open zag staan om zijn belangen veilig te stellen, werden de wapens getrokken.

Het was zeker niet onder een gunstig gesternte dat onze militairen onder de wapenen werden geroepen en 'naar de Oost' moesten vertrekken. Velen kwamen met schepen vanuit het door de oorlog geteisterde Nederland over. Het waren vooral jonge mannen die hun halve jeugd waren kwijtgeraakt in de Tweede Wereldoorlog, die hadden moeten onderduiken, in het verzet hadden geze-

ten, geen gewoon, zorgeloos leven hadden kunnen leiden. Jongemannen die nu door de dienstplicht de rest van hun jeugd zouden verliezen in 'ons' Nederlands-Indië. Er waren de leden van het KNIL die de verschrikking van de Japanse kampen net achter zich hadden gelaten. Zij gingen omdat ze hun plicht moesten doen, maar wat was de zin van die plicht? 'Onze jongens' vertrokken uit een land dat diep verdeeld was over de noodzaak van militair ingrijpen in Indië.

De internationale wereld keek misprijzend naar de Nederlandse politiek. Kritiek op hun missie en scepsis over het welslagen ervan vergezelden hen. Degenen die hen uitwilden, deden dat met angst in hun hart. Want het Rijk van Insulinde was een bars slagveld geworden en de nationalistische beweging had er al lang de onafhankelijkheid geproclameerd. En ook jaren later, inzake Nieuw-Guinea, mocht de militaire inzet niet steunen op een eensgezind thuisfront.

Dat maakt de plichtsbetrachting van de vele tienduizenden - tijdens de tweede positionele actie in 1948 zelfs over de honderdduizend - mannen en vrouwen in krijgsdienst nog meer bewonderingswaardig. Zij deden wat op dat moment hun taak was. Al bleek het 'een vergeefse oorlog' te zijn. Omdat onze democratische rechtsorde hen daartoe had opgeroepen. Men spreekt van 'de eer van het vaderland', en terecht. Maar wat die eer boven alle twijfel verheft, is dat er geen machtswoord aan ten grondslag ligt, maar een democratisch besluit, genomen in de volle openbaarheid van onze volksvertegenwoordiging. Democratie bewijst zich immers door boven het gewoel van meningverschillen en tegenstellingen uit te stijgen tot een besluit dat de gezamenlijk te volgen weg aangeeft. Vele tienduizenden volgden die weg in letterlijke zin. Voor u allen die nu met de titel 'Veteraan' hier verenigd bent, staat dit ereteken als blijvend

blijk van waardering voor uw inzet en het zal blijven getuigen tot over de grens van uw levensjaren heen. Ik verbind mij namens het kabinet graag met die waardering voor u en al die anderen die de weg naar Indië en Nieuw-Guinea volgden.

Dit monument draagt de namen van meer dan 6.000 mensen die óók die weg volgden, en niet terug keerden. Zij vielen op vreemde grond, ver van hun geliefden. Begraven in een ver land.

Hun lot kon ook uw lot geweest zijn. Zij betaalden een prijs - een prijs waartoe ook u bereid was. U bent teruggekeerd om hun verhaal verder te vertellen. Laat deze plaats van herdenken de weerklank van hun verhaal nog lang en breed verbreiden.

Nationale Dodenherdenking Roermond (2)

Declamatie door mev. Leny Malherbe.

Herdenking 2001

Vele woorden zijn al geschreven
 Vele woorden zijn al gezegd
 Woorden over het waarom
 Woorden over het daarom
 Woorden die diepe ontroering wekten
 Woorden die een onvergetelijke indruk nalieten.

Toch blijven wij gedenken
 ook vandaag.
 Wij moeten blijven gedenken
 opdat wij nooit vergeten
 het grote drama
 dat zich heeft afgespeeld
 in de Gordel van Smaragd
 waar met de doden
 zoveel leed en zoveel woede
 begraven zijn.

Ook vandaag zullen de nabestaanden
 dicht bij hun dierbaren zijn.
 Op ogenblikken als deze
 voelen wij dat de geesten van hun doden
 aanwezig zijn.

Tot de doden

(Ed Hoornik)

Wij kunnen u niet meer bereiken,
 wij komen een zintuig te kort,
 wij leggen ons neer bij de feiten
 dat gij minder en minder wordt.

De enkele keren dat ge
 in dromen ons nog verschijnt
 wordt gij al ijler en ijler
 tot ge voor altijd verdwijnt.

Straten houden uw namen
 voor heden en morgen in stand,
 maar onze kinderen brengen
 ze niet meer met u in verband.

Maar eenmaal per jaar is de stilte
 tot de hemel toe van u vervuld
 en belijden wij in deze stilte
 onze dankbaarheid, onze schuld.

De gedachten zullen teruggaan
 naar de momenten van vroeger.
 Gruwelijke momenten, innige momenten
 en het gevoel van kameradschap.

Dan denken we aan die twee mannen
 die het laatste sigaretje rookten
 voor ze op patrouille moesten.
 Ze spraken over thuis
 hoe het daar zou zijn,
 hoe ze daar baden voor hun behouden
 terugkomst,
 over hun hoop op de toekomst.
 Ze spraken over de liefde
 de vrouw, het meisje dat beloofd had
 op hem te wachten...
 Een van hen zou de volgende avond
 er niet meer zijn...
 Misschien waren zijn laatste gedachten
 bij haar, en gaf hij haar nog een laatste boodschap.

Voor een dag van morgen

(Hans Andreus)

Wanneer ik morgen doodga,
 vertel dan aan de bomen
 hoeveel ik van je hield.
 Vertel het aan de wind,
 die in de bomen klimt
 of uit de takken valt,
 hoeveel ik van je hield.
 Vertel het aan een kind,
 dat jong genoeg is om het te begrijpen.
 Vertel het aan een dier,
 misschien alleen door het aan te kijken.
 Vertel het aan de huizen van steen,
 vertel het aan de stad,
 hoe lief ik je had.

Maar zeg het aan geen mens.
 Ze zouden je niet geloven.
 Ze zouden niet willen geloven dat
 alleen maar een man alleen maar een vrouw
 dat een mens een mens zo liefhad
 als ik jou.

De thuiskomst was voor
 allen diep teleurstellend
 Ze waren vertrokken om het
 Vaderland te dienen.
 Het bleek een utopie te zijn
 En zoveel jonge doden...

Na jaren gingen veel dappere strijders terug.
 Terug naar het land
 dat zo prachtig en zo wreed was.
 Zij durfden de confrontatie aan.
 De confrontatie met de doden
 en met de levenden...
 En daar stonden ze opeens
 Op de begraafplaats met
 duizenden doden.
 Ze zagen weer de beelden

die op hun netvlies
 en in hun ziel gebrand waren.
 Zij proefden de bittere smaak van het verdriet
 voelden de woede van het waarom
 - Het onbegrijpelijke
 - Het onrechtvaardige
 - Het ongrijpbare
 - Het onoverkomelijke
 Zij starden naar de namen op de graven
 waaronder hun vrienden
 rusten in de eeuwige slaap...

Anno 1946 (Halbo Kool)

Er zijn te veel jonge doden
 om rustig rond te kunnen lopen

overal weer kom je ze tegen,
 bleekjes, glimlachend en verlegen.

Bij vlaggen, halfstok in plantsoenen,
 hoor je jezelf hun namen noemen.

Zij willen zich ons niet opdringen,
 maar vullen je herinneringen.

Uit huizen, waar nu vreemden wonen,
 zie je vrienden naar buiten komen.

je loopt in drukke winkelstraten
 nog binnensmonds met ze te praten.

Je hoort, maar ijler dan te voren,
 steeds weer hun laatste afscheidswaarden.

Er zijn veel te veel jonge doden
 om ongestoord te kunnen dromen.

Alles is al zo lang geleden
 De tijd ging voort
 ieder van hen heeft
 de toekomst al beleefd
 met al het lief en leed
 dat zich voor een mens
 aandient.
 Doch op dit ogenblik wilden
 ze weer toeven bij hun vrienden
 in dat zonnovergoten
 tropisch land.
 Zo vreemd en toch zo bekend
 Zij dachten aan die
 andere kameraden
 die vermist waren
 hier ergens in die
 onmetelijke Archipel.
 Nooit was nog enig
 spoor van hen gevonden.
 Het waren hun
 verloren vrienden.

Vrienden die verloren zijn (Maurits Mok)

Vrienden die verloren zijn.
 Eens hoorde ik hun voetstap ingaan
 tegen de dagelijkse dood,
 werd de eenzaamheid gespleten
 door hun stijgende kracht,
 hun naderende stemmen, hun onderhouds vuur.

De paden waar hun leven licht ontstak
 zijn onvindbaar geworden, overwoekerd
 door sluipende verwildering, ledere ochtend
 verbeft zich een schuchtere wind,
 gefluisterd aanroepen van wat
 voorbij is en nooit meer ontwaken zal.

Ze gingen terug naar
 de plaatsen waar ze als militair
 gelegerd waren.
 Naar het land van de levenden.
 Naar de oude mensen
 die de waanzinnige actie
 nog ondergaan hadden
 naar de gezinnen, die ook
 hun doden nog betreurden.
 Zij vochten voor vrijheid in hun land
 Wij vochten om te behouden wat ons
 toebehoorde, wat ons goed recht was.
 Dat meenden we!
 Dat waanden we!
 Welk een bedrog!

En opeens begrepen ze elkaar.
 De muur die tussen hen
 was opgetrokken
 was omver gestoten.
 Ze konden elkaar in de
 ogen zien.
 De duisternis in hun geest week
 voor het licht
 en openbaarde zich in
 een stralende lach.

Zij keerden huiswaarts
 ieder met hun eigen gedachten
 ieder met hun
 eigen verhalen.
 Hun hart stond open
 voor verzoening.
 Ze beseften dat hun vrienden
 niet voor niets
 het offer van hun leven
 hadden gebracht!
 Daarom zullen we
 blijven gedenken.

En we zullen in deze tijd
 denken aan de mannen en vrouwen
 in Macedonië
 en aan het trauma Sebrenica
 dat nog niet voorbij is...
 We zullen denken aan
 Israël en Palestina
 en aan al die brandhaarden

SOBAT

van oorlog en geweld in de wereld.
Kon men elkaar maar ontmoeten
zonder te haten
zonder om te zien in wrok
zonder voor het mijn en het dijn te strijden,
het zal een illusie zijn
zolang de wereld zal bestaan.
Maar ondanks dat
blijven ontmoetingen
van mensen onvermijdelijk
willen we samen een
leefbaar leven maken.
Want uit ontmoetingen
worden begrip en verzoening geboren.

Ontmoetingen (Rado Ralin)

Buren vinden het prettig elkaar te ontmoeten
op ieder tijdstip, zoals het toeval het wil.
Ze drukken elkaars handen, stellen vlug een paar
vragen,
wat ze vandaag 's middags gegeten hebben,
of het kind van de bakker weer gezond is,

wat voor bloemen de buurvrouw uit het lichtblauwe huis
in haar tuin geplant heeft.

Vrienden moeten elkaar ontmoeten
omdat het leven anders moeilijk wordt.
Niet altijd word je door een ander begrepen
en je familieleden geloven je niet steeds.
Je vrienden kan je uitscheiden,
met je vriend kan je zelfs vechten
en daarna weer op hem rekenen.

De volkeren stellen er prijs op elkaar te ontmoeten
bij olympische spelen en festivals,
bij elkaar te gast of op vrolijke excursies,
maar niet in lazaretten of in loopgraven.
De wereld is onwaarschijnlijk klein geworden!
De volkeren kennen elkaar bij naam,
houden van elkaar lange films en boeken om
en leren zelfs elkaars liedjes zingen,
maar echt ontmoeten kunnen ze elkaar nog niet...

Het leven is een eindeloze keten van ontmoetingen.
Door ontmoetingen wordt het leven pas echt geleefd
en de allerbeste groet sinds eeuwen
is daarom nog steeds 'Blij je te zien!'

Verenigingsnieuws

Canada

Secr. D. Walinga
35 Kingknoll Drive
"Kingtower" Apt. # 402
Brampton Ont. L6Y 5G5
Canada
Tel. (905)452-7743
Fax (905)452-8254

Traditiegetrouw hielden wij onze picknick weer in het Rockwood Coservation Park en wel op 11 juli jl.

Wederom waren velen naar dit park gekomen en kon de voorzitter een 'volle bak' toespreken.

De dag verliep volgens het al jaren toegepaste patroon: de dames hadden voor koffie met toebehoren gezorgd, er was weer een indrukwekkende prijzentafel en ook de lotenverkoop verliep voorspoedig.

Op 7 september wordt bij het monument in Roermond de VOMI-krans door dhr. Van Ginkel gelegd en de geldinzameling voor deze krans bracht snel het benodigde bedrag bijeen.

Gezellig in de buitenlucht.

Ook de 'kroketten-man' was weer aanwezig, al duurde het een hele tijd voor hij zijn gasoven, met behulp van een aanwezig technisch lid, aan 'de praat' kreeg, waarna het bakken van de patat en kroketten kon beginnen.

Door het fraaije weer werd na het officiële gedeelte de buitenlucht opgezocht en rondom zag men groepen zitten op de meegebrachte vouwstoelen; genietend van hun eigengemaakte lunch.

Ook de middagwandeling, onder leiding van Riet van Duyn, had aan belangstelling niet te kinnen en de verloting door de 'tombola-master' Joop Huisman was weer een happening op zich. Wee degene die niet tijdig, bij het winnende lot, zijn hand opstak; een vermanende kwinkslag was dan het gevolg.

Het werd al met al een genoeglijke dag en het is te hopen dat dit gebeuren nog vele jaren zal kunnen plaatsvinden.

D. Walinga

In de zaal praten over alles en nog wat.

Drenthe/Groningen

Secr. J. Plat
Sassenbergen 71
9531 GW Borger
Tel. 0599-235666

Op het moment van dit schrijven is het 20 augustus en onze gedachten zijn nog steeds bij de afgelopen week. In die week hebben wij onze voorzitter Gerrit van Dalzen naar zijn laatste rustplaats gebracht. Moeilijk om onze gedachten nu in één keer positief toekomstgericht te doen zijn.

Veteranendagen

De veteranendagen in Havelte zijn weer achter de rug en we hopen dat ze ondanks de klap die onze vereniging te verwerken heeft gehad, toch weer geslaagd mogen zijn. Onze overleden voorzitter zou niet anders gewild hebben.

We moesten toch weer verder. We hebben dit als bestuur beloofd en we zullen dit ook beslist gaan doen. Het zal moeilijk worden om zo maar een nieuwe voorzitter te krijgen. Het moet er iemand zijn, die niet alleen de gezelligheid binnen onze vereniging kent, maar die ook weet van de bestuurlijke belangen die er spelen. Ook richting VOMI-Nederland zal deze nieuwe man een behoorlijke inbreng moeten kunnen leveren. Mocht u suggesties hebben, houdt ze niet voor u, maar kom er heel graag mee bij het bestuur. De open plek moet opgevuld worden. Ook uw bestuur zit natuurlijk niet stil en probeert er alles aan te doen, maar uw inbreng kan zeer belangrijk zijn. Het werk gaat echter door en daarom zullen we de activiteiten even doorneemen.

Afdeling Assen

De eerste bijeenkomst is weer geweest en men kijkt daar al weer uit naar de volgende. Deze vindt plaats op 21 november in "De Aanleg" te Deurze.

Er zal een dia-serie over Polen, krikas door het leven, maar ook door de natuur, de cultuur en de gastvrijheid van het Poolse volk worden vertoond. Aanvang: 13.30 uur. Er wordt op u gerekend.

Afdeling Hoogeveen

Hier aan bijeenkomst op 11 oktober in "De Mauritshof", aanvang: 13.30 uur. Misschien is bij het verschijnen van dit nummer de bijeenkomst al geweest, maar we willen deze middag toch nog even meenemen in de agenda. Altijd volle bak. Altijd gezellig daar. Laat het zo blijven.

Afdeling Meppel

De eerste bijeenkomst van deze afdeling in het nieuwe seizoen is daar op 14 november in de zaal van restaurant "Scholtmeijer" te Havelte. De begintijd is 13.30 uur.

Afdeling Zuid-Oost Drenthe (Secr. Dalen)

Hier wordt u op 15 november verwacht voor een gezellige middag in de zaal van restaurant "Cornelis" te Dalen. Ook hier is de aanvangstijd 13.30 uur. Voorzitter Herman Schulte is nog steeds ziek en u zou hem misschien een klein beetje kunnen opbeuren door hem middels een kaart dit toe te wensen. Het secretariaat van Dalen kan u met het adres helpen. Denkt u aan de verlotingen, die overal gehouden worden?

Last but not least, willen we u attenderen op onze veteranendag op 2 november a.s. in de J.W.F. kaserna te Assen. Altijd een leuke dag, die bij de deelnemers goed aanslaat. U zou het secretariaat in Borger kunnen vragen of er nog plaats is en anders vraagt u dit toch even op de afdelingsbijeenkomsten?

J. Plat

Friesland

Secr. Drostlaan 68
8303 EE Emmeloord
Tel. 0527-616717
E-mail: h.j.leeman@hccnet.nl

Na een paar maanden van rust zijn de activiteiten van onze vereniging ondertussen al weer in volle gang. Als dit blad verschijnt hebben we de bijeenkomst van weduwen op de vliegbasis (13 sept.) inmiddels weer achter de rug. Ook hadden we een

bijeenkomst met het gemeentebestuur van Ameland en de veteranen aldaar (17 sept.) en hadden we onze eerste regiobijeenkomst voor leden in N.O.-Friesland te Wouterswoude. Over de bijeenkomst van de weduwen en de bijeenkomst op Ameland kunnen we in het volgende nummer misschien iets meer vertellen. Onze 12e gemeentelijke bijeenkomst hadden we op 22 juni in de gemeente Dongeradeel. Deze werd gehouden in het Bowling Centrum te Oostrum. Ook hier ondervonden we weer een hartelijke ontvangst door het gemeentebestuur, terwijl heel veel veteranen blij gaven van hun belangstelling. Ook nu weer werd de middag afgesloten, hoe kan het ook anders, met een Indische maaltijd. Zestien nieuwe leden konden we aan ons bestand toevoegen.

Inmiddels bereiken ons uit andere gemeenten vragen of er bij hen ook niet eens zoiets georganiseerd kan worden. Wij kunnen u verzekeren dat we bezig blijven totdat we alle gemeenten gehad hebben, maar daar is natuurlijk tijd voor nodig.

Voor de nieuwe leden geven we hieronder nog even het programma voor het seizoen 2001/2002. Al deze bijeenkomsten hebben zo veel mogelijk hetzelfde programma en beginnen om 14.00 uur. U bent welkom op al deze bijeenkomsten, maar ontvangt alleen een persoonlijke uitnodiging voor uw eigen regio.

16-10-2001	N.O.-Friesland
"De Nije Wart"	Wouterswoude
14-11-2001	Z.W.-Friesland
"De Klink"	Koudum
11-12-2001	Z.O.-Friesland
Wolvega (nog niet definitief)	
22-01-2002	Z.O.-Friesland
"t Nije Huys"	Hoornveen
12-02-2002	Leeuwarden
Vliegbasis	Leeuwarden
12-03-2002	N.W.-Friesland
"Ons Huis"	St. Annaparochie
09-04-2002	Ledenvergadering
	Leeuwarden

Tot slot nog een minder plezierig be-

richt. Omdat ze hun contributie, na een aanmaning, niet betaalden, hebben we een aantal leden helaas uit moeten schrijven. Dat is meer dan we voorgaande jaren hebben moeten doen. Niet alleen jammer dat we leden missen, maar ook voor deze leden hebben we kosten gemaakt (abonnement "Sobat") en die krijgen we op deze manier niet vergoed.

Henk Leeman

Limburg

Secr. L.C. Zéguers
Zonstraat 118
6463 AE Kerkrade
Tel. 045-5454013

Op het moment dat deze 'Sobat' via uw brievenbus in uw bezit raakt ligt de datum van 7 september 2001 al weer ruim een maand achter ons en kunnen wij hopelijk terugblikken op een geslaagde Nationale Dodenherdenking bij het Indië-monument in Roermond. Een herdenking voor de ruim 6.000 sobats die niet uit Indonesië huiswaarts konden keren en daar op een van de zeven Erevelden hun laatste rustplaats vonden. Een herdenking ook waaraan VOMI Limburg reeds diverse jaren met een ploeg van 25-30 leden haar medewerking verleend door van te voren en erna hand- en spandiensten te verrichten en op de dag zelf als een soort ordedienst op te treden. In totaal is men daar, belangeloos en ongeacht welke weersomstandigheden ook, vier dagen voor in touw. Voor deze medewerking aan deze ploeg is dan ook een simpel, maar welgemeend: "Sobats, dank je wel", op zijn plaats. Ook de veteranenbijeenkomst in Echt, waarvoor we ook bovengenoemde ploeg nog eens apart schriftelijk hebben uitgenodigd, ligt bij het verschijnen van deze 'Sobat' weer een tijdje achter ons. Op dinsdag 16 oktober a.s. is dan de volgende bijeenkomst in Partycentrum 'De Ireëts', Kaalheidersteenweg 105 te Kerkrade, terwijl de laatste bijeenkomst van dit jaar gehouden wordt op dinsdag 6 november in 'De Koestal', Ondersteweg 1 in Kessel. Beide bijeenkomsten beginnen, zoals gebruikelijk, om 14.00

uur. Beste sobat(s) maak van deze geboden gelegenheden om andere sobats te ontmoeten en om vrij van gedachten te wisselen of vragen te stellen over zaken die voor u mogelijk niet zo heel duidelijk zijn, wat meer gebruik. Breng gerust een of meerdere kennis(sen), al of niet oud-Indië- of Nieuw-Guineagangers mee. Ook de dames zijn uiteraard van harte welkom.

De ledenadministratie van VOMI Limburg is inmiddels overgedragen aan ons bestuurslid en sociaal commissaris sobat H. Dols, Heerlenerweg 49, 6132 CL Sittard, tel. 046-4521316. Mochten er zich bij u wijzigingen voordoen, bijvoorbeeld verhuizing, meldt dit dan zo spoedig mogelijk bij dhr. Dols. (gaarne ook overlijdensberichten en aan- of afmeldingen, etc. van andere sobats). Bij voorbaat hiervoor onze dank.

Verder doen wij vanaf deze plek een beroep op u om nu reeds aan te geven of u bereid bent om (in principe) deel te nemen aan het defilé 2002 in Wageningen. Bij voldoende deelname kunnen wij dan een eigen Limburgs peloton formeren. Tenslotte; het bestuur is bezig om het programma voor het komende jaar samen te stellen. In de volgende uitgave van de 'Sobat' hopen wij u daarover meer te kunnen vertellen.

L.C. Zéguers

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham
De Kraan 60
5056 EC Berkel Enscht
Tel. 013-5400380/Fax 013-5400381
E-Mail: j.van.derham@veteranen.nl

15 augustus-herdenking

Vught en Geldrop

Herman Straver en echtgenote namen in de middag de honneurs voor onze vereniging waar bij de herdenking in Vught en legden een bloemstuk bij het monument.

De opkomst was, zoals gewoonlijk, zeer behoorlijk en de organisatie was o.m. in handen van ons lid Piet Peters.

Gelukkig dat de initiatieven voor deze herdenking, die voor zoveel groe-

peringen zo van wezenlijk belang zijn, gehoor gaan vinden.

In Geldrop werd 's avonds voor de derde keer bij het monument de herdenking gehouden. De voorzitter en secretaris met hun echtgenoten waren hier wederom uitgenodigd. De bijeenkomst had ook deze keer een regionaal karakter. Zelfs de burgemeester van Eindhoven was hier aanwezig.

Een Ambonees koor luisterde de plechtigheid op. Er waren ca. 400 aanwezigen, die voor een deel konden zitten.

Na afloop werd in een tent bij de nabijgelegen school met een Indische maaltijd de samenkomst op informele wijze voortgezet, waarbij het koor nog optrad met zang en dans.

Opgave voor excursie "Bevrijdende Vleugels"

In het voormalige mobilisatiecomplex aan de weg Best-San, ligt dit indrukwekkende museum, dat ook wijzelf, tot onze spijt, nog nooit hadden bezocht.

Verrassend wat men u hier biedt. Van Dakota, Starfighter, Glider, Sherman tank, Russische T-34 tank, Duits-, Engels- en Amerikaans oorlogsmaterieel tot werkelijk prachtige themahallen over Market-garden, de bevrijding van Zuid-Limburg en veel herkenbare situaties uit onze eigen omgeving.

Afhankelijk van het aantal aanmeldingen zal de toegangsprijs f 7,50 of f 10,00 bedragen. De vereniging zal voor een rondleider en een drankje zorgen.

We gaan er van uit, dat we op grond van uw belangstelling meerdere data kunnen afspreken.

Geeft u zich alvast op, liefst schriftelijk (brief, fax of E-mail), bij de secretaris!

Dit mag u niet missen! Geeft u a.u.b. aan of u eventueel plaats heeft om een mede-lid, die niet over vervoer beschikt, in uw auto mee te kunnen laten rijden.

Uw opgave houdt uiteraard wel een zekere verplichting in, omdat wij de grootte van de groepen moesten kunnen halen bij de vastlegging van de data en de bepaling van de toegangsprijs. U zult er, zoals wij, zeker geen spijt van hebben dit unieke museum in onze eigen omgeving te hebben bezocht. Partners zijn vanzelfsprekend welkom. Eventueel kunt u bij opgave

uw voorkeursdag, week of maand opgeven.

E-mail

Het e-mail-adres van uw secretaris is gewijzigd: Zie onder adres secretariaat.

Najaar op komst

Wij schreven dit al in augustus na de vakantie-periode. Onze voorbereidingen voor onze reünie in Oirschot waren toen in de laatste fase. Tot op het laatste moment waren er nog aanmeldingen, zodat we toen al 'vol' zaten.

Deze maand zullen wij de contactmiddagen weer ter hand nemen en wij hopen velen van u in de komende tijd weer te kunnen ontmoeten.

J. van der Ham

Noord-Brabant West

Secr. J.A. de Bruijn

Schuivenoord 89

4707 XN Roosendaal

Tel. 0165-551214

E-mail: j.de.bruijn@home.nl

Nieuwe zomeractiviteit erbij

Buiten alle andere activiteiten die wij hebben, is er spontaan door enkele van onze leden een nieuwe zomeractiviteit in het leven geroepen. Deze activiteit bestaat uit een koffietafel met aansluitend een verloting, maar heeft vooral tot doel om tijdens de zomermaanden voor hen, die niet met vakantie gaan, deze middag gezellig met elkaar door te kunnen brengen. Omdat men gebonden is aan beperkte zaal-accommodatie kunnen er maximaal 100 personen aan deelnemen.

Hoe dat één en ander in de toekomst zal gaan verlopen wordt door het bestuur tijdens de bijeenkomsten bekend gemaakt.

Zomer-koffietafel te Zegge

Op dinsdag 10 juli jl. is er door 50 personen deelgenomen aan de eerste zomer-koffietafel te Zegge. Als extra intermezzo werd door dhr. H. Frijters uit Breda, dhr. P. Nefs uit Zevenbergen in het zonnetje gezet voor zijn Koninklijke onderscheiding als Lid in de Orde van Oranje Nassau, die hem op woensdag 27 juni jl. was opge-

speld.

Na deze toepasselijke toespraak werden hem enige flessen wijn namens VOMI Noord-Brabant West aangeboden, gepaard gaande met een spontaan "Lang zal hij leven".

Nadat dhr. P. Nefs lovende woorden had gesproken aan het adres van VOMI Noord-Brabant West, werd vervolgens overgegaan op de verloting. Deze verloting werd weer deskundig geleid door 'Bingo Master' dhr. P. Bosselaar en zijn assistenten. Dhr. J. van Dorst uit Zegge had weer een keur aan prijzen verzameld en de bekende spanning die eigen is aan dit spektakel, zorgde mede voor een geslaagde zomermiddag-activiteit waarbij men weer gezellig 'bij kletste'. Omstreeks 17.00 uur gingen allen na afloop van deze gezellige middag weer huiswaarts.

Bijeenkomst te Bergen op Zoom

Op woensdag 22 augustus jl. kwamen we bijeen in zaal "Raayberg" voor onze eerste najaarsbijeenkomst. Ondanks het uitermate prachtige zomerse weer waren er 102 personen aanwezig, waarvan 29 dames. Onze voorzitter J. Maliepaard opende de bijeenkomst en zoals aan het begin van elke bijeenkomst werden onze overleden sobats herdacht. Aansluitend verstrekte hij diverse informatie van algemene aard en wonste allen een gezellige middag toe. Voorts werd de middag in de bekende gezellige sfeer voortgezet, waarbij de loterij en de versnaperingen niet ontbraken. Hulde aan hen die zich hiervoor inzetten. Omstreeks 16.30 uur ging ieder weer tevreden huiswaarts.

Wijziging van bijeenkomstadres

De bijeenkomsten die voorheen gehouden werden in zalencentrum Raayberg worden met ingang van het komende jaar 2002 gehouden in Restaurant Rozenoord te Bergen op Zoom.

(Dit restaurant is gelegen op enkele honderden meters afstand van de grote parking Zalencentrum Raayberg).

Adres: Restaurant Rozenoord, Beukenlaan 14, 4624 AE Bergen op Zoom. Tel. 0164-234210.

Jac. de Bruijn

Noord-Holland

Secr. Nico Kuyt

Snuiverstr. 91

1561 HC Krommenie

Tel. 075-6283900

Regiobijeenkomst

Op woensdag 9 mei hielden wij voor onze leden in het Gooi een reünie in de Korporaal van Oudheusedenkazerne in Hilversum. Aanvankelijk had het bestuur deze bijeenkomst gepland voor de jaarvergadering. Aangezien de kazerne maximaal 150 personen wilde toelaten en de jaarvergadering in april 2000 in de Marine kazerne door 280 personen werd bezocht, durfde de uw bestuur het risico niet aan en week voor de jaarvergadering uit naar een burgerlocatie met een grote ontvangstcapaciteit. Om ca. 11.15 uur opende de voorzitter de bijeenkomst. Na de minuut stilte voor onze gevallen en overleden kameraden, vond er een gedachtenwisseling tussen bestuur en leden plaats. Na het huishoudelijke deel gingen we onder muzikale begeleiding over na het informele. Het is voor uw bestuur telkens weer een genoegen te ervaren hoe de sobats van deze bijeenkomsten genieten. Na de voortreffelijke rijstmaaltijd hielden we een verloting. Om ca. 16.00 uur gingen we, voorzien van een lunchpakket, huiswaarts.

Jaarvergadering

Op woensdag 16 mei hielden wij onze jaarvergadering in het "Zonnehuis" in Amsterdam Noord. Helemaal kwamen er van de 100 die zich hadden aangemeld er slechts 75 opdagen, hetwelk een financiële schadepost opleverde. Na de ontvangst in het restaurant gingen we naar de bioscoopzaal voor de vergadering. Enige verwarring ontstond doordat 5 leden, conform de statuten, Jaap Zwaan voor een bestuursfunctie hadden voorgedragen. Het bestuur had verzuimd stemformulieren mee te nemen. De voorzitter loste dit op door voor te stellen de twee aftredende bestuursleden, alsmede Jaap Zwaan, bij acclamatie te kiezen en zegde toe het op de volgende vergadering bij schriftelijke stemming opnieuw aan de vergadering voor te leggen. Een uitvoerig verslag van deze vergadering wordt u voor de

volgende vergadering aangeboden. Na de vergadering gingen we terug naar het restaurant voor de broodjes met soep. Na de lunch hielden we een verloting. Om ca. 16.00 uur gingen we huiswaarts.

Activiteiten seizoen 2001/2002

- Donderdag 4 oktober 2001
- Jansheeren
- Woensdag 7 november 2001
- Rohda Amsterdam
- Woensdag 28 november 2001
- Roodleeuw Schagen
- Maart 2002 (juiste datum volgt)
- Palmkazerne Bussum
- April 2002
- Jaarvergadering

Toezending berichten

Wij maken u er nogmaals op attent om berichten van overlijden en verhuizingen van sobats uit onze vereniging te zenden aan:

Overlijdensberichten aan:
J. Harmsen, Egelantierstr. 26
2015 KJ Haarlem.
Tel. 023-5240010.

Verhuizingen aan:
N. Kuyt, Snuiverstr. 91
1561 HC Krommenie.
Tel. 075-6283900.

Overijssel

Secr. H. Vos
Dr. v.d. Zandestr. 57
7545 EJ Enschede
Tel. 053-4313859

Activiteiten

In het winterprogramma van VOMI-Overijssel is een voorstelling die opgenomen is door Tini en Bert Vuyk uit Bodegraven.

De titel van de voorstelling is: "Indonesië '83, een reisverslag". Dit reisverslag is tot stand gekomen gedurende een verblijf van 6 maanden in Indonesië door de familie Vuyk. Deze hebben reeds meer dan 75 voorstellingen verzorgd voor meer dan 6.000 kijkers, veelal Oud-Indiëgangers.

De duur van deze dia-voorstelling bestaat uit 2 gedeeltes:

Eerste deel: 42 minuten

Tweede deel: 32 minuten

Deze professionele voorstelling is voorzien van mandelinge toelichting,

achtergrondmuziek en ter plaatse opgenomen omgevingsgeluiden van uitzonderlijke klasse.

De dia-voorstelling vindt plaats op 22 november '01 in Zalencentrum "De Haverkamp", Stationsstr. 28 te Markelo en begint om 14.00 uur, einde ± 18.00 uur. De toegang is gratis, zowel voor Vomi-leden als voor andere belangstellende 'Oud-Indiëgangers', alsmede familieleden. Noteer deze datum, 22 november '01, in uw agenda. Deze professionele dia-voorstelling mag u niet missen en zal zeker een gezellige middag worden.

H. Vos

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. (Waarnemend)
Th. J. Koning
Leeuwengrootstede 30
5431 XS Cuijk
Tel. 0485-322213

Sorry

Door bijzondere omstandigheden, die helaas niet prettig waren, waarvan wij slechts de ernstige ziekte van onze secretaris noemen, moeten wij deze keer verstek laten gaan in dit verenigingsnieuws.

Ons werk gaat echter door. Van belang zijnde ontwikkelingen en/of activiteiten zullen wij onze trouwe leden natuurlijk melden.

In het decembernummer hopen wij weer normaal present te zijn.

Th. J. Koning

Utrecht en 't Gooi

Secr. A.J.B. Martens
Chico Mendesstr. 57
3573 AW Utrecht
Tel./Fax 030-2716895

Als deze 'Sobat' verschijnt, is onze bijeenkomst in de Marinierskazerne al weer achter de rug. Tot op heden, 23 aug., zijn er al 220 personen die zich daarvoor hebben aangemeld. Dus het belooft een mooie dag te worden. Ook sobats, die door omstandig-

heden niet meer deel kunnen nemen, hebben dit via een briefje laten weten. Het bestuur zal deze personen met een bloemetje laten merken dat ze er zeker bij horen.

Eén dezer dagen ontving ik een schrijven van Jeannet van de Kamp, schrijfster van het boek "De rijst is al pap geworden", waarin zij mij mededeelde dat de uitgever zeer tevreden was over de verkoop. In drie en een halve maand tijd is ruim twee-derde van de eerste druk verkocht. Als deze lijn zich doorzet is er alle reden om een tweede druk te realiseren. De reacties, zowel van veteranen als van mensen die over Indië weinig weten, zijn over het algemeen positief. Jeannette van de Kamp heeft twee projecten gekozen waar de auteursopbrengst naar toe gaat.

De eerste is het vredesproject Baku Bae Maluku en de tweede is het Straatkinderenproject Yayasan "Panti Nugeraha" in Jakarta. Verder weet ik weinig nieuws te melden en vast hebben we elkaar gesproken op 4 oktober.

A.J.B. Martens

De Veluwe

Secr. H.G. de Ruygt
Kleinhavensteeg 27
6717 GZ Ede
Tel. 0318-690510

Als u deze 'Sobat' ontvangt, zijn de vakanties alweer voorbij. Veel is er over deze vakantieperiode niet te vertellen. De evenementen moeten nog komen. Wij hopen dat een ieder een goede en vooral een veilige vakantie heeft gehad. In de komende maanden worden er weer wat evenementen geregeld, zoals u in 'Sobat' Nr. 78 heeft kunnen lezen.

Tijdens de gezellige middag op 10 oktober hebben wij een gedecoreerde sobat in ons midden, het betreft sobat J.J. Nieuwenburg. Hij heeft een onderscheiding ontvangen voor zijn vele werk in burgerlijke en kerkelijke functies.

De heer Nieuwenburg is benoemd tot lid in de Orde van Oranje Nassau. Wij feliciteren hem van harte met deze benoeming.

Wij zullen op 10 oktober tijdens de

gezellige middag aan dit gebeuren aandacht besteden. Wij hopen op een grote opkomst om op dit gebeuren.

Zuid-Holland Noord

Secr. J.W. de Jong
Merellaan 247
3145 AJ Maassluis
Tel. 010-5927786
E-Mail: jwdjong@kabelfoon.nl

Lustrumviering

Als u dit leest heeft inmiddels op 29 september de viering plaatsgevonden. Met meer dan 400 deelnemers betekende dit als organisatie een krachttoer voor het bestuur. In het volgende nummer van 'Sobat' zullen wij verslag doen van dit feestelijk gebeuren.

Benoeming.

Op 27 april 2001 is ons lid, sobat T.B. Tukker uit 's-Gravenzande, onderscheiden en benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau.

Regiobijeenkomsten

De volgende bijeenkomsten zijn gepland:

2 november:

De Haaglanden, Den Haag e.o. in gebouw "Stervoorde", Churchilllaan 109/hoek van Mooklaan, Rijswijk.

27 november:

Het Westland, gebouw "Ons Huis" in Heenweg ('s-Gravenzande).

5 febr. 2002:

Alphen a/d Rijn, gebouw "De Bron", Troubadourweg 2.

Eind febr. 2002:

(exacte datum volgt nog) Zoetermeer, in het bekende gebouw van de Schietvereniging, Voorweg 54 A.

Voor al deze bijeenkomsten geldt: zaal open 13.30 uur, aanvang 14.00 uur.

Activiteiten

Ook in het jaar 2002 tracht het bestuur een aantal reizen voor onze leden te organiseren. Informatie hierover in de komende nummers van 'Sobat', resp. in onze nieuwsbrieven.

J.W. de Jong

Zuid-Holland Zuid

Secr. H. Barmentlo
Lohmanpark 50
2982 VT Ridderkerk
Tel. 0160-463954

Regio-bijeenkomsten

VOMI Zuid-Holland Zuid heeft voor de maand november a.s. een contactmiddag georganiseerd in gebouw "De Larenkamp", Slinge 303 te Rotterdam Zuid.

Dit is dan onze laatste bijeenkomst in het jaar 2001, maar wij beginnen het jaar 2002 met onze gebruikelijke en gezellige nieuwjaarsreceptie op 8 januari 2002 in het Partycentrum v.d. Graaf in Ridderkerk. U wordt hiervoor t.z.t. nog geïnformeerd.

Onthulling gedenkplaat

Op woensdag 15 augustus vond te Papendrecht een stijlvolle onthulling plaats bij het oorlogsmonument op de begraaftplaats te Papendrecht.

De gedenkplaat, die werd onthuld, was ter herinnering aan de burgers in het voormalig Nederlands-Indië, die hun leven lieten tijdens de Tweede Wereldoorlog. De datum van 15 augustus, precies 56 jaar geleden, was de dag, dat Japan capituleerde. Toespraken werden gehouden door de heer Verschoor, voorzitter van het Oranjecomité, loco-burgemeester De Jong en de ons allen wel bekende Wieteke van Dort (Tanta Lien). De VOMI en de Bond van Wapenbroeders vormden een erewacht tijdens de onthulling, terwijl ook namens hen een bloemstuk werd gelegd. Een plaatselijke muziekkorps zorgde voor de muzikale omlijsting van deze plechtigheid.

Herdenking

Op 15 augustus vond bij het Indiëmonument in Nieuwerkerk a/d IJssel de jaarlijkse herdenking plaats van hen, die in de periode 1941-1951 zijn omgekomen in het voormalig Nederlands-Indië. Evenals te Papendrecht vormden ook hier de leden van de VOMI en de Bond van Wapenbroeders een erewacht, samen met een aantal zeeverkeners.

Toespraken werden gehouden door de loco-burgemeester en de heer Deering. Ook sprak een mevrouw, die

als kind met haar ouders de verschrikking van de kampen had beleefd en over de relatie tot haar kinderen. Vervolgens werden door twee kinderen bloemen gelegd. Namens de oud-militairen werd een bloemstuk gelegd. Het muziekkorps "Da Capo" speelde passende muziek.

Deze herdenking zal in de toekomst telkens op 14 augustus worden gehouden. Voor deze datum is gekozen, omdat op 15 augustus de bevrijding van voormalig Nederlands-Indië wordt herdacht.

Dankbetuiging

Van ons lid Gerrit Soetekouw te Hellevoetsluis ontvingen wij onderstaand bericht:

"Dank wil ik zeggen aan de twee heren, die mij op een fraaie fruitmand trakteerden.

Hoe ze wisten dat ik ziek was is me een raadsel, maar dat hoort waarschijnlijk bij de goede contactpersonen, die weten waar ze nodig zijn. Hartelijk dank voor het bezoek en prettige gesprek, dat wij mochten hebben".

Naschrift VOMI ZHZ

Zo ziet u, dat onze sociaal contactmedewerkers klaar staan om u in geval van ziekte of ongeval op te zoeken, maar dan moeten wij dit wel weten. Dus aarzel niet ons in te lichten, zodat wij actie kunnen nemen.

H. Barmentlo

Herdenking Leeuwarden.

Op 29 augustus 2001 werden tijdens de jaarlijkse herdenking bij het monument "De Deadenwacht" in het Rengerspark te Leeuwarden de 168 uit Friesland afkomstige militairen, die tijdens hun missie in de periode 1945 - 1962 in voormalig Nederlands-Indië en/of Nieuw-Guinea omkwamen, herdacht.

Ook dit jaar mocht het bestuur van de Stichting Indië-Monument Friesland constateren dat velen aan de oproep, om deel te nemen aan herdenking, gehoor hadden gegeven. Naar schatting hebben ruim 1000 personen deel genomen aan deze plechtige herdenking, die om 19.00 uur begon onder ideale weersomstandigheden.

Er waren zowel burgerlijke- als militaire autoriteiten onder de bezoekers aanwezig. De provincie Friesland werd vertegenwoordigd door gedeputeerde, Mr. v. Klaveren en de kabinetschef, dhr. Sandberg. Naast de afgevaardigde van de gemeente Leeuwarden, wethouder B. Bilker, waren de diverse gemeenten uit Friesland vertegenwoordigd door hun burgemeester en/of wethouder.

Onder de militaire autoriteiten waren o.m. aanwezig de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht, tevens Generaal der Veteranen, Lt. Gen. De Veer. Het R.M.C.-Noord was vertegenwoordigd door Lt. Kol. Patist, de Vliegbasis Leeuwarden door de Cdt. Kolonel-vlieger Mulder en de Band te Divisie "7 december" door adjudant Valck.

Ook de Ere-leden van VOMI Friesland, de dames M. Kamminga en Z. Rumph, waren aanwezig, terwijl het Veteranenplatform vertegenwoordigd was door drie bestuursleden.

Dhr. H. Boschma, voorzitter van de Stichting, opende de bijeenkomst met zijn jaarlijkse toespraak waarin hij deze keer vooral de nadruk legde op de mens achter de militair. Hij stelde dat het doodgewone jongens waren die beelst geen helden waren of wilden zijn. Hun werk moesten zij vaak onder zeer moeilijke omstandigheden verrichten. Zij zochten zichzelf niet, zo zei hij, met een knipoog naar een radioprogramma in het verleden, waarin voor een goed doel geld werd ingezameld, onder het motto "Vier maal ZN". Ook de militairen, waaronder vele Friezen, deden wat zij konden doen om mensen te helpen. Zo hebben zij velen bevrijd uit de kampen waarin zij waren geïnterneerd, ook nog lange tijd na de capitulatie van Japan. Hij eindigde zijn toespraak met "5 maal een W", Wij Weten Wat Wij Willen, en "2 maal een E", Eerbied en blijvende aandacht voor onze gevallen kameraden en Erkenning, die vaak ontbeerd wordt voor zowel hen, als voor degenen die ook hun plicht onder soms zware omstandigheden hebben verricht, maar het geluk mochten smaken te mogen terug keren.

De herdenkingstede werd uitgesproken door Brigade Generaal der Artillerie b.d. Dr. B. Bouman, tevens oud-voorzitter van "Stichting Japanse Ereschulden".

"Wij betuigen eerbied en respect voor de gevallen die ook staan vermeld op dit monument, waarbij wij hen vandaag herdenken", zo begon hij zijn toespraak, "en wij staan ook stil bij het grote verdriet van hun ouders en overige familie. Van de 168 uit Friesland omgekomen militairen waren er 26 gehuwd en velen verloofd. De intense droefheid van deze jonge vrouwen en in een aantal gevallen kinderen, die hun vader nooit hebben gezien.

Het is opvallend, hoe velen na zo'n lange tijd, deze plechtigheden nog bezoeken. Daaruit spreekt de band die ontstond in de jaren dat zij in Indië hun vaak moeilijke en gevaarlijke opdrachten moesten vervullen. Deze band en kameraadschap werd gesmeed tijdens de patrouilles, de transporten over de wegen, die door trekbonnen etc. zeer gevaarlijk waren, maar ook tijdens momenten van gevechten met de tegenstander".

"Ik denk", zo zei hij verder, "daarbij ook aan de teleurstelling als de tijd van repatriëring weer eens werd uitgesteld en we in plaats van een jaar, soms ruim drie jaren overzee bleven".

Van de 145.000 uitgezonden militairen uit Nederland kwamen 4751 om. De vraag: "Was het allemaal voor niets", is vaak gesteld. Het antwoord hierop is: "Nee". "Als oud-voorzitter van de Stichting Japanse Ereschulden kan ik dit met nadruk stellen, want ik weet hoeveel Nederlanders en Indonesiërs van Chinese afkomst hun leven hebben te danken aan de inzet van Nederlandse eenheden, door de bevrijding uit de zo genoemde extremistenkampen. Naast hun militaire taken hebben zij ook veel en heel goede humanitaire hulp verleend aan de bewoners in de kampen en de dessa's, waar zij de bevolking beschermden tegen de aanvallen van hun eigen landgenoten. Ook dit mag wel eens gezegd worden. Zij deden hun werk daar voor f 1,40 per dag en aangevuld met een oorlogstoelage van f 0,30 per dag en toch werd er weinig gekankerd. Toen zij terug kwamen was de enige vergoeding een bedrag voor een burgerpak en dat was het dan. Opvang en trauma's waren onbekende begrippen. En dat onbegrip voor de veteranen is heel lang blijven bestaan. Bij de nabestaanden was er nog steeds onbegrip en verbittering over de houding van de overheid, zo blijkt uit het indrukwekkend boek van Jack Koolstra, "gevallen uit Friesland in Nederlands-Indië. Het vergeten Leger", uitgekomen in 1955, zo zei Dr. Bouman.

Hij eindigde met de woorden dat de Indië-veteranen recht hebben op maatschappelijke erkenning en waardering voor de gebrachte offers en voor de betoonde plichtvervulling. Door onze gevallen kameraden, die dus het hoogste offer brachten, hier te gedenken, benadrukken wij dat respect en onze niet aflatende verbondenheid met hen, die nu rusten in vrede.

Mevr. A.G. Steenstra uit Emmen sprak het door haar gemaakte gedicht, dat als titel droeg "STILTE ..." uit. Dit onderdeel verzorgde zij nu al voor de negende keer en steeds opnieuw vertolkt zij in haar versregels de diepste gevoelens van vele Indië-veteranen.

Lt. Kol. b.d J.N. Blom voerde ook dit jaar het bevel over de Erewacht, die uit ruim 40 Indië-veteranen en oud-mariniers bestond. Zij vormden na de kranslegging tevens de Erewacht tijdens het defilé langs het monument, waar door de nabestaanden, militaire-, oud-militaire- en burgerlijke organisaties een zee van bloemen en ruim 25 kransen waren gelegd.

De krans van het Stichtingsbestuur werd gelegd door twee kleinkinderen van een Indië-veteraan, tevens bestuurslid van de Stichting.

Het geheel droeg ook dit jaar een stijlvol karakter, waarvoor het bestuur de deelnemers zeer erkentelijk is.

J. Hoogsteen.

Onderstaand gedicht werd uitgesproken door mevr. A.G. Steenstra uit Emmen tijdens de herdenking bij het monument te Leeuwarden.

Stilte

Een simpel woordje met zoveel facetten;
immers er is stil verdriet en stille pijn,
maar ook stille eerbied en ontroering,
stilte kan weldadig en beklemmend zijn.

Er zijn zoveel gezegdes ook met stilte;
de stilte voor de storm kennen we allemaal,
een stille wenk, of - venoot of - getuige,
een stroom van "stiltewoorden" vloeit door onze taal.

Maar een veteraan kent andere stilte;
weet je nog van die patrouilles in de nacht?
De stilte suisde door je brein en body,
zo bedreigend, onvoorspelbaar en verdacht!

En als je wacht liep onder de tropenhemel,
gespannen luisterend naar ieder vreemd geluid,
steeg stilte, als een koor van dissonanten,
onwezenlijk en ongrijpbaar boven je denken uit.

Levenslang ook zul je blijven horende stilte na het lossen
van 't fatale schot,
want bij de aanblik van dat roerloos lichaam,
brak er onherstelbaar iets in je kapot!

Dan kom je thuis, 't "Cease-fire" heeft geklonken,
nu wacht je toch een warm welkom in ons land?!
Maar nee, je voelt een ijsig-koude stilte,

geen luist'rend oor voor jou, geen uitgestoken hand!

Ij veteranevrouw, ij zoon of dochter,
ij kent de zwaar-beladen stilte van die man,
die voor zich uit staart met betruande ogen,
maar geen verklaring daarvoor geven wil of kan.

Niet slechts de veteraan ontmoette stilte,
maar tevens de teruggekeerde landgenoot,
die eens vol vertrouwen had gekozen
voor dat exotisch land, dat goede toekomst bood.

Maar wrede oorlog en bezetting maakten
voor hen abrupt een einde aan 't bestaand geluk;
vrijheidsroof, vernedering en kwelling
braken familieband en toekomststromen stuk!

Zij willen nu de stilte graag doorbreken
en daarmee uiting geven aan hun dankbaarheid,
want bloedjonge jongens, vers uit Holland, zorgden
dat zij ter eld'ere ure werden gered en bevrijd.

Hij maakte laatst met "pokerface" excuses,
de machtswellustige overheerser van hun land;
men dacht toen, dat voor hen de kous nu af was,
maar dat breisel kan nooit worden afgekant!

Steeds weer zullen steken blijven vallen,
die pijnlijk-diepe sporen trekken in hun hart;
de kampverschrikking blijft hen achtervolgen,
bemoeilijkt ook lange tijd een nieuwe start.

Jongen van toen, veteraan van nu, jouw inzet,
jouw plichtsbesef en moed zijn niet voor niets geweest;
laat je hierdoor in wreed-stille uren troosten,
zodat die pijnlijk-open wond misschien geneest!

Hoor je nu op dit moment de stilte? ...
Dat is een zwijgend teken van betrokkenheid,

van onderling begrip en kameraadschap,
gedeelte emoties, trouw en solidariteit.

Straks zullen wij in stilte weer herdenken,
één minuut, met eerbied rakend aan de eeuwigheid;
zo blijven sobats, rustend onder palmen,
zolang wij leven deelgenoot van onze tijd.

Tekst en declamatie,
Annie Steenstra

Herdenking in Leiden

Op dinsdag 4 september jl. vertrok een groep van 80 personen vanuit het modelbouwmuseum naar het Militair Indië

Monument om de 26 gesneuvelde Leidenaren te herdenken. Onder de aanwezigen waren o.a. Overste Peeters (Min. v. Def. RMC West), vertegenwoordigers van de besturen VOMI en Wapenbroeders, leden van beide verenigingen, ca. 35 nabestaanden en leden van diverse politieke partijen. Dit alles niettegenstaande een behoorlijke regenbui. Bij het monument speelde Jong K & G "Wilt heden nu treden" en waren er reeds vele belangstellenden aanwezig. De voorzitter van de Stichting van het monument heette een ieder welkom bij het gedenkteken voor onze gesneuvelde Leidse kameraden. Hij gaf aan dat deze beeldengroep - hoewel anderen daar wellicht anders over denken - geen oorlogsmonument is, nog een nostalgie naar het verleden symboliseert; het is wat het is: een

gedenkteken voor onze gevallen kameraden. Hij volgde met: "Vandaar dat we het gedenkteken hier, eigenlijk een monument van bezinning willen noemen".

Hierna nam burgemeester Postma het woord en zei o.a.: Het waren jongens van twintig en nog groentjes. Hij memoreerde onze herinneringen aan de Gordel van Smaragd en het vertrek in de nevel van steeds schimmiger idealen. Vaak een traumatische ervaring voor zowel de betrokken militairen als voor de Nederlandse natie. Toch mag niet terug gekeken worden in wrok.

Nadat de namen van de gesneuvelde waren opgenoemd, werd 1 minuut stilte in acht genomen, gevolgd door het spelen van de "Last Post" en het "Wilhelmus". Achtereenvolgens werden bloemstukken gelegd door burgemeester

Postma en wethouder Pechtold, het bestuur van de Stichting Militair Monument Leiden, gezamenlijk door de voorzitters van VOMI Zuid-Holland Noord en Wapenbroeders afdeling Leiden e.o., vereniging "Dodenherdenking Leiden" en een delegatie commando's. Na het defilé was er in het Modelbouwmuseum nog de gelegenheid voor een drankje en kon het bestuur terug kijken op een stijlvolle herdenking die tot stand kwam door samenwerking van VOMI en Wapenbroeders. Hulde werd gebracht aan Jong K & G, die onder slechte weersomstandigheden de muzikale omlijsting verzorgde.

A. Cebol,
Ingezonden door VOMI Zuid-Holland Noord

In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste stilte brengen wij een laatste Ere-schuit aan:

Joop Wolfkamp 4-9 R.I. Heino
J. Rijke Vaartuigendienst 7 Dec.
Heinkonszand
J. Willemsen Verbindingsdienst
Bergen op Zoom
G. Braakman Ernst
J. Markusse Goes
D. Bamhoi 2-7 R.I. Bortel
H. van Loon 4-6 R.I. Tilburg
A. Vissers Mar. Brig. Esch
A. Goudswaard 5-2 R.I.
Rotterdam-Zuid
A. Tillemans K.N.I.L.
Calgary Alb. (Can.)
Mevr. A.J. Ptirangkuan-Lammerts
K.N.I.L. Barssele
Jacobus de Jong Steenwijk
J. Meijers Zoutelande
E. de Vries Harderwijk
P.K. Mulders Reg. van Heuts
Poeterholt

W.C.J.M. van Lanschot R.M.W.O.
Eindhoven
J. Elias Andjing Nica Boxmeer
L. Vijver 3 R.S. Venlo
H.H. Uijl A.A.T. Poortvliet
J.C. Bakker 8-3 R.I. Axel
H. Krals Staphorst
W. Brouwer Zuidwolde
A. van Dalen 423 B.I. Dordrecht
S. van der Steen Tilburg
I. Schwering Klu Helmond
W.C.M. Wit 5 Garde Jagers
Etten-Leur
H.A. v. bergen Bravenboer Kon.Mar.
Nieuwerkerk a/d IJssel
R. de Oude 18e Genie Comp. Ede
L.M. Dirven Leiden
G. van Dalfzen 5-9 R.I. Genemuiden
M. Hooghiemstra Garde Reg. Jagers
Joure
Herman van Asma 403 B.I. Heeg
B.W. de Groot 31 A.A.T. Rotterdam
J. Verheij 3-7 Garde Jagers
Nieuw-Lekkerland
A. Klos 3 Garde Gren. Vlaardingen
B. Appelhof Westzaan
John Okkerse 1-9 R.I.
Shallow Lake Ont. (Can.)
A.J. Verweij Vlissingen
F. Post 3e Inf. Brig. Wpl. Harlingen
B. van de Berg Arnhem
W.G.H. Henraath Limb. Jagers
Helmond

J.J. van Ewijk Nijmegen
H. van Oort Wijchen
J. Jansen Dalfsen
J.P. Brouwer 5 Garde Jagers
Geldrop
C. Nijman 1-4 R.I. Someren
J. Oord 5 Garde Jagers
Bergschenhoek
L. Holstein Den Haag
J. Spee Limb. Jagers Roermond
P.J. Janssen 425 R.I. Panningen
L. J. van Ekerschot 41 ZMC Weert
H.J.H. Spronck 4-10 R.I. Valkenburg
P.M. van Maris 402 R.I. Venlo
H. Boersma 5-9 R.I.
Vrouwparochie
M. van Helvoirt 4-6 R.I. Schijndel
S. Wolders 4-10 R.I. Ede
P.M. Noordermeer Verb. Dienst
Heemkerk
J. Dorland 3 Garde Jagers Marken
Jan van Hien Meppel
B. Arts Ewijk

Met ons aller welgemeend medeleven en dat de liefde en de warmte van uw naasten U de moed en kracht geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

V.O.M.I.

Onderscheidingen

Met gepaste trots melden wij
dat is uitgereikt aan:

A.J. van de Wetering - Eindhoven
Ereteken voor Orde en Vrede met gesp 1949 - 13-VII-'01

C.T. Attema 3-12 R.I. - Leeuwarden
Lid in de Orde van Oranje Nassau - 27-VI-'01

J.B. Tukker - 's-Gravenzande
Lid in de Orde van Oranje Nassau - 27-VI-'01

L.R.J. Spee - Roermond
Nieuw-Gulnea Herinneringskruis - 31-VIII-'01

Voor de Draggers van het Gewonden Insigne zijn wij bijzonder
verheugd met deze uiteindelijke
erkenning en voor hen die een Koninklijke- dan wel een
Wapenonderscheiding hebben
ontvangen onze oprechte gelukwensen!

V.B.

Persbericht

Na een periode van acht jaar heeft de heer N. Nommensen, op 1 juni jl. zijn functie van Directeur Oorlogsgravenstichting Indonesië overgedragen aan de heer P. Steenmeijer.

De heer Steenmeijer is 54 jaar en is per 1 december 2000 met functioneel leeftijdsontslag gegaan als Kapitein ter zee van Administratie. Op Java (Indonesië) bevinden zich zeven Nederlandse erevelden met in totaal bijna 25.000 graven die door de Oorlogsgravenstichting worden onderhouden.

De Directie

De wacht bij generaal S.H. Spoor, Batavia 1947.

Opsporing verzocht/ op zoek naar

Op zaterdag 7 juli (Veteranendag te Dalen) is op de één of andere manier een fototoestel zoekgeraakt. Het betreft een Fuji NDL-25 fototoestel met het serienummer 61008159. Wie hierover de nodige inlichtingen of informatie kan geven wordt vriendelijk verzocht contact op te nemen met dhr. P. Malenaar, Archipelstr. 60, 2022 TG te Haarlem, tel. 023-5391630.

Mijn legeronderdeel, Indië-lichting 1949, was het Regiment Uitrustingsstroepen (heeft bestaan van 1946 tot 1950, speciaal voor de Indië-lichtingen).

Ik ben zeer dringend op zoek naar het **barembleem** van dit regiment om te dragen bij herdenkingen en een onthulling van een monument. Wie kan mij aan dit embleem helpen?

G.F.M. Beerens
Heuvelring 188
5038 CL Tilburg
Tel. 013-5455828

Dhr. W.J.P. van de Corput zou gaarne willen weten wie de personen zijn die op deze foto staan. Reacties gaarne aan W.J.P. van de Corput, Kortendonk 12, 4847 CM Teteringen. Tel. 076-5812564.

Vrede op aarde

Vrede op aarde in de mensen een wel behagen
 Dat lied hoor je vaak zingen met de Kerstdagen
 Maar deze vrede was er in Indië niet
 Onze jongens sneuvelen daar tot groot verdriet
 Wij werden opstandig vaak verbaast
 Met zulke dagen zag je je vriend voor het laatst
 Ze zeggen gooi zand over die tijden
 Ik word opstandig heb mijn antwoord al klaar
 Dat hebben wij in Indië zo vaak gedaan
 Voor ons waren die feestdagen verpest
 Hadden een klamboe waar je kon huilen
 Je kon je daar achter de waarheid verschuilen
 Wij allen hadden hier veel moeite mee
 Dachten aan Holland ver over zee
 Maar van Den Haag kwam geen medelij
 We waren angstig voelden ons nooit vrij
 Zo zijn onze kerstdagen in Indië geweest
 Heb zo vaak eens naar boven gekeken
 Vroeg stiekem om raad
 Dat we niet naar huis mochten

lag aan vadersje staaf
 Vrede op aarde kwam in onze dromen niet voor
 Vooral als je op zo'n dag een vriend verloor
 Maar toch zijn er velen weer thuis gekomen
 Hebben er trauma's van mee genomen
 Stille nacht Heilige nacht
 Vele sobats hadden het zo anders verwacht
 Denken terug aan hun vrienden
 In die mooie Gordel van Smaragd
 Zij hebben gratis een kruis gekregen
 Omdat ze hun leven gaven voor de vrede
 Vrede op aarde en toch jonge sobats begraven
 Daar denkt de veteraan aan met de kerstdagen
 De sobats die thuis zijn gekomen
 Hebben in Indië een beschermengel gehad
 Daar heeft de veteraan veel geluk gehad
 Denk wel eens aan vrede op aarde
 Heelt dat heden nog wel waards?

Petra Schuttinga-van der Togt

De vrouw

De vrouw van een veteraan

Ze hebben het al jaren over de veteraan
 Hoe moeilijk die door het leven gaan
 Over de vrouw wordt niet gesproken
 Haar leven gaat ook niet over rozen
 Zij moet voortaan haar leven delen
 Met de veteraan die kwam in haar leven
 Toch staat zij elke dag voor hem klaar
 Stil zwiingend leeft ze met hem mee
 Wat hem is overkomen ver over zee
 De veteraan begrijpt haar soms niet goed
 Dat hij zijn liefde met haar delen moet
 Hij is nog zo vaak met zijn gedachten
 Waar ze onnodig zijn vrienden afschachten
 Wil er zijn vrouw graag bij betrekken
 Maar dat lukt hem bijna nooit
 Zij zelf wil soms een ander leven
 Maar zij zal de moed nooit opgeven
 Ze kent nog lang niet zijn geheimen
 Die al zo vele jaren binnen blijven
 Hij wil ze niet kwijt
 Maar eens komt de tijd
 Dan wordt hij van zijn dromen bevrijd
 Zij heeft haar hele leven gewijd
 Aan hem - haar veteraan

Petra v.d. Togt-Schuttinga

Op zoek naar

De familie Echter uit Renkum is op zoek naar dhr. Jan van Dijk, oorspron-

kelijk afkomstig uit Bunnik en was in 1947 als militair gelegerd in Soerabaja.

Jan van Dijk zou eens in Staphorst geweest zijn op een aldaar gehouden VOMI-bijeenkomst van de afdeling Meppel en moet daar gesproken hebben met dhr. E. de Leeuw, bestuurslid VOMI afd. Meppel.

Wil dhr. Jan van Dijk, vermoedelijk wonende of gewoond hebbende te Deventer, nu contact opnemen met de familie E. Echter, Eekwal 51, 6871 LT Renkum. Tel. 0317-316033.

OORLOGSGRAVENSTICHTING

BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Bloemleggingen en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:

Type A: Bloemstukje van orchideetype Douglas/Vands, hoog model, prijs zonder foto / 10,-, idem met foto / 12,50. Type B: Andere soorten bloemen niet zijde orchideeën, prijs zonder foto / 10,-, idem met foto / 12,50. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto / 10,-, idem met foto / 12,50. Type K30: Kransje 30 cm, prijs zonder foto / 15,-, idem met foto / 17,50. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Krans met foto / 50,-, inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze krans is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranslegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladiolen of witte bloemen).

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen / 10,- inclusief een foto.

Bestellingen dienen uiterlijk 8 weken voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van betalen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor Hong Kong, Singapore, Ambon en Korea gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtsfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm bedraagt / 15,- inclusief porto.

U kunt de Oorlogsgravenstichting steunen door begunstiger te worden door een jaarlijkse bijdrage van ten minste / 25,-. Ook kunt u begunstiger voor het leven worden met een bijdrage van ten minste / 500,-. Voor andere schenkingsvormen kunt u contact opnemen met de Oorlogsgravenstichting, afdeling financiën (tel. 070-3131090).

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
Zaestraat 55, 2518 AA 's-Gravenhage
Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage
Telefoon 070 31 31 080 - Giro 401.000

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

Met herkenning begint erkenning!
Met meer leden meer kracht!

fonds
sociale
zorg

sociale
VOMI

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden!

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van uw auto!

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	/ 12,50	€ 6,70
V.O.M.I. condoleancekaart	/ 1,75	€ 0,75
V.O.M.I. stropdas donkerrood	/ 22,50	€ 10,25
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	/ 22,50	€ 10,25
V.O.M.I. stickers	/ 1,00	€ 0,50
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	/ 10,00	€ 4,55 (portvrij)
V.O.M.I. sleutelhangers	/ 6,00	€ 2,75
V.O.M.I. rollerpennen	/ 1,50	€ 0,70
V.O.M.I. balpoints	/ 1,00	€ 0,50
V.O.M.I. demobilisatiepeldje met sureté verguld	/ 12,50	€ 5,70 (portvrij)
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	/ 12,50	€ 5,70 (portvrij)
V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuit/gietwerk plastic	/ 30,00	€ 13,65
V.O.M.I. herenhorloge titanium plated met roestvrijstalen bandje	/ 65,00	€ 29,50
V.O.M.I. button	/ 1,50	€ 0,70
V.O.M.I. sluitzegels	/ 2,30	€ 1,80
Gunung Mas thee pakje 250 gr.	/ 5,00	€ 2,75
Gunung Mas thee zakjes 25 buitjes	/ 3,50	€ 1,60

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal / 2,50 / € 1,15 extra berekend voor verzending en porto

U kunt de artikelen ook bestellen bij de Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:

Leen van Eijk, Pieter Postlaan 14
1222 LJ Hilversum, Tel./fax 035 - 685 33 73,
Postgiro 6131844

Tjibbe J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15,
2461 VJ Ter Aar, Tel./fax 0172 - 602452

Ook hier wordt minimaal / 2,50 / € 1,15 extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: Joyce P. Stramrood-van Vark, Binnenhof 36, 6715 DP Ede, Tel. 0318 - 638160

De opbrengst komt volledig ten goede van het Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.

V.B.